

(Utkast 140224)

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av avtalet mellan parterna i nordatlantiska fördraget om samarbete avseende nukleär information

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att riksdagen godkänner ett avtal mellan parterna i nordatlantiska fördraget om samarbete avseende nukleär information och att riksdagen antar en lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen.

Avtalet mellan parterna i nordatlantiska fördraget om samarbete avseende nukleär information och de administrativa arrangemangen för genomförande av avtalet bildar den avtalsram inom vilken Amerikas förenta stater, Natos medlemsstater och Natos militära och civila organ utbyter sådan nukleär information som det har ansetts att främjandet av Natos gemensamma säkerhet och försvar och beredskapen inför hotet om eventuell användning av kärnvapen kräver. Avtalet om samarbete avseende nukleär information hör till de internationella fördrag som Finland vid anslutningssamtalen förband sig att tillträda inom ett år från det att nordatlantiska fördraget trätt i kraft för Finlands del.

Avtalet trädde i kraft internationellt den 12 mars 1965. Det träder för Finlands del i kraft den dag då Finland meddelar Amerikas förenta staters regering att Finland vill förbinda sig till bestämmelserna i avtalet. För att avtalet ska kunna tillämpas när det gäller Finland krävs det dessutom att Amerikas förenta staters kongress godkänner att avtalet tillämpas på Finland i enlighet med 123 och 144 b § i Amerikas förenta staters kärnenergilag. Lagen om sättande i kraft av avtalet avses träda i kraft samtidigt som avtalet träder i kraft för Finlands del, vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning	3
2 Gällande lagstiftning och bedömning av den.....	4
2.1 Lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet	4
2.1.1 Lagens allmänna tillämpningsområde.....	4
2.1.2 Lagens förhållande till lagstiftningen om offentlighet och informationshantering...5	
2.1.3 Tillämpning av lagen på näringsidkare	8
2.1.4 Verkställande myndigheter	8
2.1.5 Sekretessbeläggning och reglering av informationsanvändningen	8
2.1.6 Säkerhetsklassificering och skyddsåtgärder.....	8
2.1.7 Säkerhet i informationssystem	9
2.2 Säkerhetsutredningslagen	9
2.2.1 Lagens syfte och tillämpningsområde.....	9
2.2.2 Personalsäkerhet.....	10
2.2.3 Företagssäkerhet.....	10
2.3 Lagstiftning om behandlingen av personuppgifter	11
2.4 Kärnenergilagen.....	13
2.5 Riksdagens rätt att få information.....	13
3 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i utlandet och i EU.....	15
4 Avtalets mål	16
5 De viktigaste förslagen	16
6 Propositionens konsekvenser.....	16
7 Remissvar	17
8 Bestämmelserna i avtalet och deras förhållande till lagstiftningen i Finland	17
9 Specialmotivering till lagförslaget.....	27
10 Ikraftträdande.....	27
11 Bifall av Ålands lagting	27
12 Förhållande till andra propositioner.....	28
13 Behovet av riksdagens samtycke samt behandlingsordning	28
13.1 Behovet av riksdagens samtycke	28
13.2 Behandlingsordning	30
LAGFÖRSLAG	32
Lag 32	
om avtalet mellan parterna i nordatlantiska fördraget om samarbete avseende nukleär information.....	32
AVTALSTEXT	33

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

Nordatlantiska fördragsorganisationens (Nato) medlemsstater har i enlighet med artikel 5 i nordatlantiska fördraget förbundit sig till ett kollektivt försvar, där ett väpnat angrepp mot en medlemsstat betraktas som ett angrepp mot dem alla. Natos förmåga att genomföra det kollektiva försvaret grundar sig på en integrerad militär kommandostruktur, en gemensam försvarsplaneringsprocess, operativa planer och gemensamma övningar. För att förebygga väpnat våld strävar Nato efter att sätta tröskeln för ett angrepp så högt som möjligt. Detta omfattar också Natos kärnvapenavskräckning, som i sista hand grundar sig på Förenta staternas kärnvapen.

Den 22 juni 1955 upprättade parterna i nordatlantiska fördraget ett avtal om samarbete avseende nukleär information. Nio år senare undertecknade Natos medlemsstater den 18 juni 1964 ett nytt avtal om samarbete avseende nukleär information, som efter ikraftträdandet ersatte det tidigare avtalet. Avtalet och de administrativa arrangemang för genomförande av avtalet som även kallas genomförandeöverenskommelsen bildar den avtalsram inom vilken Amerikas förenta stater och Natos medlemsstater samt Natos militära och civila organ kan utbyta sådan nukleär information som främjandet av Natos gemensamma säkerhet och försvar och beredskapen inför hotet om eventuell användning av kärnvapen har ansetts kräva.

Den 17 maj 2022 fattade republikens president på framställning av statsrådet beslut om att Finland skulle meddela Nordatlantiska fördragsorganisationen om Finlands intresse av att föra samtal om att ansluta sig till Nato. Samma dag utnämnde republikens president även Finlands delegation för anslutningssamtalen. Anslutningssamtalen mellan Finland och Nato fördes i Bryssel den 4 juli 2022. Vid anslutningssamtalen kom man överens om de avtal som Finland som Natomedlem ska ansluta sig till inom 12 månader från deponeringen av Finlands anslutningsinstrument för nordatlantiska fördraget. Till dessa avtal hörde bland annat avtalet mellan parterna i nordatlantiska fördraget om informationssäkerhet (FördrS 55 och 56/2023, nedan *Natos avtal om informationssäkerhet*) samt avtalet mellan parterna i nordatlantiska fördraget om samarbete avseende nukleär information (nedan *Atomalavtalet*).

Vid statsrådets allmänna sammanträde den 15 september 2022 tillsattes en koordineringsgrupp med underlydande expertgrupper för beredningen av en regeringsproposition om godkännande av nordatlantiska fördraget. Regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sätande i kraft av nordatlantiska fördraget och avtalet om status för Nordatlantiska fördragsorganisationen, nationella representanter och organisationens internationella personal (RP 315/2022 rd) lämnades till riksdagen den 5 december 2022. Riksdagen godkände propositionen den 1 mars 2023 (RSv 327/2022 rd) och republikens president godkände avtalet och stadfäste dess ikraftträdandelag den 23 mars 2023. Finlands anslutningsinstrument för nordatlantiska fördraget deponerades hos Förenta staternas regering den 4 april 2023 och fördraget trädde i kraft för Finlands del samma dag (FördrS 17 och 18/2023).

Man beslutade att de övriga avtal som Finland förbundit sig att tillträda inom ett år från det att nordatlantiska fördraget trädde i kraft bereds och lämnas till riksdagen i form av separata regeringspropositioner. Den 24 november 2023 fattade utrikesministeriet beslut om att tillsätta en arbetsgrupp för beredning av Finlands anslutning till avtalet mellan parterna i nordatlantiska fördraget om samarbete avseende nukleär information (*Atomalarbetsgruppen*). Arbetsgruppen bestod av företrädare för utrikesministeriet, försvarsministeriet, Huvudstaben och Skyddspolisens. Arbetsgruppen sammanträdde sex gånger. Under beredningen erbjöd arbetsgruppen republikens presidents kansli, statsrådets kansli, justitieministeriet, inrikesministeriet, finansministe-

riet, kommunikationsministeriet, arbets- och näringsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, Transport- och kommunikationsverket (Traficom) och Patent- och registerstyrelsen möjlighet att bli hörda. I diskussionsmötet deltog statsrådets kansli, inrikesministeriet, arbets- och näringsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet samt Transport- och kommunikationsverket (Traficom).

Arbetsgruppen färdigställde sitt betänkande i form av en regeringsproposition den 15 februari 2024. Utlåtanden om utkastet till proposition inhämtades av bland annat ministerierna och andra myndigheter xx.xx-xx.xx.2024 i tjänsten utlåtande.fi. Utlåtandena och ett sammandrag av dem finns tillgängliga på statsrådets projektsida under projektnumret UM024:00/2023.

Utifrån statsrådets förslag till avgörande beviljade republikens president den xx xxxx 2024 fullmakt att underteckna Atomavtalet och protokollet om ändring av säkerhetsbilagan till avtalet. Finland undertecknade avtalet och protokollet den xx xxxx 2024.

Den svenska översättningen av avtalet har utarbetats i samarbete med myndigheterna i Sverige.

2 Gällande lagstiftning och bedömning av den

2.1 Lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet

2.1.1 Lagens allmänna tillämpningsområde

Lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet (588/2004) tillämpas på särskilt känsligt informationsmaterial. Med det avses sådana sekretessbelagda handlingar och material samt sådan ur dem erhållen information samt sådana utifrån dessa handlingar och material och denna information producerade handlingar och material som har säkerhetsklassificerats enligt en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet. Begreppet säkerhetsklassificerad motsvaras i Natos svenska terminologi av begreppet säkerhetsskyddsklassificerad. Bestämmanderätten över särskilt känsligt informationsmaterial kvarstår även efter utlämnandet hos den stat, den internationella organisation eller det organ som lämnat ut materialet. Lagen kan endast tillämpas om den internationella överenskommelsen har satts i kraft i Finland på det sätt som grundlagen kräver eller om det är fråga om en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet som annars är bindande för Finland.

Till kategorin särskilt känsligt informationsmaterial som omfattas av lagens tillämpningsområde hör också handlingar som har upprättats av en finsk myndighet eller av en näringsidkare som omfattas av lagens tillämpningsområde, av vilka framgår information som ingår i särskilt känsligt informationsmaterial som har sänts till Finland eller information som kan hämtas ur sådant material. Lagen tillämpas inte på sekretess för eller klassificering av handlingar och delar av dem, om handlingarna endast innehåller nationell information från Finland.

Lagen innehåller bestämmelser om utfärdande av intyg över säkerhetsutredning av person (*Personnel Security Clearance, PSC*) och över säkerhetsutredning av företag (*Facility Security Clearance, FSC*). För utfärdandet av intyg och prövningen i anslutning till detta ska den myndighet som gjort säkerhetsutredningen av person eller företag trots sekretessbestämmelserna lämna den nationella säkerhetsmyndigheten information om alla sådana omständigheter som vid utredningen framkommit i fråga om den person eller det företag som utredningen gäller (11 § 1 mom. och 12 § 1 mom.).

Säkerhetsutredningslagen (726/2014) tillämpas vid bedömningen av huruvida ett intyg ska utfärdas samt i fråga om giltighet för och återkallelse av ett intyg (11 § 2 mom. och 12 § 2 mom.).

i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet). Om den nationella säkerhetsmyndigheten vägrar att utfärda ett intyg över säkerhetsutredning av person eller företag, ska den meddela skälen för detta i ett skriftligt beslut som ges till den som ansökt om utredningen och den som utredningen gäller (11 § 3 mom. och 12 § 3 mom. i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet). Bestämmelser om ändringssökande finns i den lagens 20 a §.

Lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet har hittills ändrats sex gånger sedan den stiftades. Lagen tillhandahåller alltså en lämplig lagstiftningsram också för behandling i Finland av den säkerhetsklassificerade information som utbyts inom Nato. Atomalavtalet förutsätter inga ändringar i lagen, men i ljuset av den 20-åriga tillämpningspraxisen för lagen är det nyttigt att framöver bedöma eventuella behov av ändringar.

2.1.2 Lagens förhållande till lagstiftningen om offentlighet och informationshantering

Enligt 12 § om yttrandefrihet och offentlighet i grundlagen är handlingar och upptagningar som innehas av en myndighet offentliga, om inte offentligheten av tvingande skäl särskilt har begränsats genom lag, och var och en har rätt att ta del av offentliga handlingar och upptagningar. Offentlighetsprincipen förstärktes i Finlands statsförfattning i samband med reformen av de grundläggande fri- och rättigheterna när det till den dåvarande regeringsformen fogades en bestämmelse om rätten att ta del av handlingar och upptagningar som innehas av en myndighet (RP 309/1993 rd, s. 62 och GrUB 25/1994 rd, s. 9). Den offentlighetsprincip som härleds ur 12 § 2 mom. i grundlagen framgår av 1 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999, nedan *offentlighetslagen*). Enligt 1 § 1 mom. i offentlighetslagen är myndighetshandlingar offentliga, om inte något annat föreskrivs särskilt i offentlighetslagen eller i någon annan lag. Enligt förarbetena till offentlighetslagen stärker bestämmelsen offentlighetsprincipen som den centrala principen för den offentliga förvaltningen i Finland. Syftet med paragrafen är också att betona att offentlighetsprincipen är huvudregeln, från vilken man kan avvika endast genom lag.

Utifrån Natos egna bestämmelser eller praxis är offentlighetsprincipen i princip inte tillämplig på Natos handlingar, och i fråga om Nato har det inte föreskrivits om en allmän principiell rätt att få information om organisationens handlingar.

På handlingar som innehas av finska myndigheter tillämpas offentlighetslagen, om inte något annat föreskrivs i lag. Enligt offentlighetslagen är myndighetshandlingar sådana handlingar som har upprättats vid skötseln av uppgifter inom myndighetens verksamhetsområde, som har tillställts myndigheten och som innehas av myndigheten (5 §). Med andra ord är både handlingar som myndigheten själv har upprättat och som gäller Natosamarbetet och andra handlingar som myndigheten innehar och som fås inom ramen för Natosamarbetet sådana myndighetshandlingar som avses i offentlighetslagen. På Natos säkerhetsskyddsklassificerade handlingar tillämpas specialbestämmelsen om absolut sekretess enligt lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet, och dessa handlingar är inte föremål för bedömning i enlighet med offentlighetslagens klausuler om skaderequisit i fråga om sekretess. Natos säkerhetsskyddsklassificerade handlingar ska sålunda hemlighållas, om inte något annat följer av de överenskommelser eller regler som gäller dem.

Handlingar som upprättats av en myndighet omfattas av rätten att få uppgifter i enlighet med offentlighetslagen när den tidpunkt som föreskrivs i 6 § i offentlighetslagen har nåtts vid handlingen av ärendet. På motsvarande sätt börjar offentligheten för handlingar som har lämnats in till en myndighet från den tidpunkt då de har kommit in till myndigheten (7 §). Efter nämnda

tidpunkter ska uppgifter ur en handling lämnas ut, om inte något annat följer av sekretessbestämmelserna eller andra bestämmelser om begränsning av rätten att ta del av en handling. Myndigheten har prövningsrätt när det gäller att lämna ut uppgifter ur en till sitt innehåll offentlig handling före den tidpunkt handlingen blir offentlig (9 §).

Enligt Natos säkerhetsstrategi är sådan Natoinformation offentlig Natoinformation som inte har säkerhetsskyddsklassificerats och som offentliggörs av den organisation eller byrå inom Nato som ansvarar för ärendet. Information som är avsedd för internt bruk i Nato och som inte är säkerhetsskyddsklassificerad är försedd med märkningen NATO UNCLASSIFIED (NU). Sådan information får enligt säkerhetsstrategin lämnas ut endast till personer som behöver informationen (need-to-know). När en handling innehas av en finsk myndighet bedöms offentligheten för varje handling från fall till fall med stöd av offentlighetslagen.

Utgångspunkten enligt offentlighetslagen är att sekretessen för en handling grundar sig på de sekretessgrunder som föreskrivs i lag och att uppgifter ur en offentlig handling får lämnas ut utan prövning av huruvida den som begär uppgifterna har behov av att få den begärda informationen. Rätten att få uppgifter kan enligt grundlagen begränsas endast för att trygga sådana i lag angivna intressen som anses nödvändiga. I 24 § i offentlighetslagen finns allmänna bestämmelser om skyldighet att iaktta sekretess avseende handlingar. Den viktigaste sekretessbestämmelsen med tanke på fastställandet av offentligheten för handlingar som anknyter till Natosamarbetet är 24 § 1 mom. 2 punkten. De handlingar som avses i bestämmelsen är sekretessbelagda om utlämnandet av uppgifter ur dem skulle medföra skada eller olägenhet för Finlands internationella förhållanden eller förutsättningar att delta i det internationella samarbetet. Med stöd av bestämmelsen kan till exempel handlingar som upprättats av ett internationellt samfund eller organ vara sekretessbelagda, om de är sekretessbelagda hos samfundet eller organet (RP 30/1998 rd). Andra sekretessbestämmelser som kan komma i fråga är 24 § 1 mom. 1 och 7–10 punkten i offentlighetslagen.

I lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet finns det bestämmelser som avviker från bestämmelserna om nationella handlingars informationssäkerhet. I 3 § 1 mom. finns dock en allmän hänvisningsbestämmelse till offentlighetslagen och lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019, nedan *informationshanteringslagen*). Till de delar finska myndigheters handlingar innehåller sådan information om internationellt samarbete som omfattas av internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet ska lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet tillämpas på den informationen. I övrigt tillämpas offentlighetslagen och informationshanteringslagen och de bestämmelser som utfärdats med stöd av dem. Som det konstateras ovan föreskrivs det i offentlighetslagen bland annat om rätten att ta del av myndigheternas offentliga handlingar samt om tystnadsplikt för den som är anställd hos en myndighet och sekretess avseende handlingar. I informationshanteringslagen finns bestämmelser om informationshantering i fråga om myndigheternas informationsmaterial och användning av informationssystem. I 4 kap. i informationshanteringslagen finns det bestämmelser om allmänna informationssäkerhetsåtgärder som beaktar internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet i anslutning till identifiering av uppgifter som förutsätter särskild tillförlitlighet (12 §), utredning av arbetstagarens tillförlitlighet (12 §), informationssäkerhet i fråga om informationsmaterial och informationssystem (13 §), informationsöverföring i datanät (14 §), tryggnad av säkerheten i fråga om informationsmaterial (15 §), kontroll av användarrättigheter för informationssystem (16 §), insamling av logginformation (17 §) och säkerhetsklassificering av handlingar inom statsförvaltningen (18 §).

Enligt 8 § i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet ska särskilt känsligt informationsmaterial oberoende av vad som föreskrivs i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen eller med stöd av den förses med en sådan anteckning

om säkerhetsklass som anges i en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet och som anger vilka säkerhetskrav som ska iakttas vid hanteringen av materialet. Anteckningen kan även göras på en till handlingen fogad blankett innehållande uppgifter som specificerar handlingen. Enligt 19 § i informationshanteringslagen får undantag göras från kravet på omvandling till elektroniskt format och elektronisk förvaring om det är nödvändigt till exempel på grund av behandlingskraven för säkerhetsklassificerade handlingar. Behovet att förvara internationellt säkerhetsklassificerat informationsmaterial bestäms i regel med stöd av en internationell förpliktelse. I 25 och 26 § i informationshanteringslagen finns bestämmelser om ärenderegister de uppgifter som ska registreras där. I internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet föreskrivs om centralregisterfunktioner och registreringskrav för uppföljning av handlingar av säkerhetsskäl.

Enligt 3 § 2 mom. i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet ska en på offentlighetslagen eller på någon annan lag baserad begäran om att få uppgifter ur särskilt känsligt informationsmaterial handläggas och avgöras av den myndighet till vilken informationsmaterialet har sänts eller som ska behandla ärendet i dess helhet. I 6 § 1 mom. i den lagen föreskrivs om en särskild sekretessgrund, enligt vilken särskilt känsligt informationsmaterial ska sekretessbeläggas, om inte annat följer av en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet. Enligt 7 § 2 mom. i den lagen gäller i fråga om tystnadsplikten för den som är anställd hos eller annars verkar hos en myndighet, den som verkar på uppdrag av en myndighet eller är anställd hos den som utför uppdraget samt i fråga om förbud mot utnyttjande i samband därmed vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Enligt 8 § 1 mom. i den lagen ska särskilt känsligt informationsmaterial oberoende av vad som föreskrivs i informationshanteringslagen eller med stöd av den förses med en sådan anteckning om säkerhetsklass som anges i en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet och som anger vilka säkerhetskrav som ska iakttas vid hanteringen av materialet.

Bestämmelserna i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet ska tillämpas så länge det behövs för det allmänna intresse som säkerhetsklassificeringen baserar sig på, också då den överenskommelse eller den författning som tillämpningen av bestämmelserna baserar sig på inte längre är i kraft (15 §). I fråga om när sekretessen upphör gäller vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Enligt 31 § 2 mom. i offentlighetslagen är sekretesstiden för en myndighetshandling 25 år, om inte något annat föreskrivs. Enligt 31 § 3 mom. i den lagen kan en handling vara sekretessbelagd även efter dessa 25 år, om den innehåller uppgifter som är säkerhetsklassificerade enligt lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet och om lämnande av uppgifter ur handlingen fortfarande skulle orsaka en sådan följd som avses i 24 § 1 mom. 2, 7 och 8 eller 10 punkten. Enligt 31 § 3 mom. i offentlighetslagen blir sådana handlingar offentliga när säkerhetsklassificeringen har upphävts.

Dessutom föreskrivs det i 30 § i offentlighetslagen att utöver vad som särskilt bestäms i lag kan en myndighet lämna ut uppgifter ur en sekretessbelagd handling till en utländsk myndighet eller ett internationellt organ, om samarbetet mellan den utländska och den finska myndigheten regleras i en för Finland bindande internationell överenskommelse eller föreskrivs i en rättsakt som är bindande för Finland och om uppgifter ur handlingen enligt den lagen kan lämnas ut till den finska myndighet som bedriver samarbetet. Enligt 17 § i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet har finska myndigheter på motsvarande sätt rätt att till en annan avtalspart lämna ut handlingar och information som är nödvändiga för fullgörandet av en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet, trots vad som i finsk lagstiftning föreskrivs om sekretessbeläggning av handlingar och uppgifter.

2.1.3 Tillämpning av lagen på näringsidkare

Lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet tillämpas utöver på myndigheter också på en näringsidkare och dennas anställda i sådana fall då näringsidkaren är part i ett säkerhetsklassificerat avtal eller deltar i ett upphandlingsförfarande innan ett sådant avtal sluts eller är underleverantör för en sådan näringsidkare (1 § 2 mom.).

Med ett säkerhetsklassificerat avtal avses ett avtal som en myndighet i en annan stat eller ett företag som har hemvist i den andra staten eller en internationell organisation eller ett internationellt organ, på det sätt som avses i en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet, har för avsikt att ingå eller har ingått med en näringsidkare som har hemvist i Finland, om deltagande i ett anbudsförfarande eller fullgörande av ett avtal kan förutsätta tillgång till särskilt känsligt informationsmaterial (2 § 1 mom. 3 punkten).

En näringsidkare och den som är anställd av eller handlar på uppdrag av en näringsidkare har tystnadsplikt i fråga om särskilt känsligt informationsmaterial, skyldighet att använda sådant material endast för angivet ändamål samt skyldighet att se till att endast personer som behöver informationen för skötsel av sina uppgifter har tillgång till materialet (6 §). För att uppfylla internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet har en näringsidkare också skyldighet att lämna den behöriga säkerhetsmyndigheten information samt att tillåta att representanter för myndigheter, internationella organ och fördragsslutande stater bekantar sig med näringsidkarens säkerhetsarrangemang och verksamhetsutrymmen (16 § 2 mom. och 18 § 2 mom.).

2.1.4 Verkställande myndigheter

I 4 § i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet finns bestämmelser om de myndigheter som ser till att de internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet uppfylls. Utrikesministeriet är Finlands nationella säkerhetsmyndighet (National Security Authority, NSA) vid uppfyllandet av internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet. Försvarsministeriet, Huvudstaben, Skyddspolisen och Transport- och kommunikationsverket är de utsedda säkerhetsmyndigheter (Designated Security Authority, DSA) som avses i internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet.

2.1.5 Sekretessbeläggning och reglering av informationsanvändningen

Särskilt känsligt informationsmaterial ska sekretessbeläggas, om inte något annat följer av en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet (6 § 1 mom.). Sekretessplikten gäller också en näringsidkare som är part i ett säkerhetsklassificerat avtal. I Finlands överenskommelser om utbyte av sekretessbelagd information mellan olika staters myndigheter och skydd av informationen ingår i regel en bestämmelse som begränsar användningen av den utlämnade informationen. Enligt bestämmelsen får särskilt känsligt informationsmaterial användas och överlåtas endast för angivet ändamål, om inte den som har klassificerat materialet samtycker till något annat. Användningen av särskilt känsligt informationsmaterial är alltså strikt ändamålsbegränsad.

2.1.6 Säkerhetsklassificering och skyddsåtgärder

I lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet föreskrivs om skyldigheten att förse särskilt känsligt informationsmaterial med en anteckning om säkerhetsklass. Särskilt känsligt informationsmaterial ska förse med en sådan anteckning om säkerhetsklass som

anger vilka säkerhetskrav som ska iakttas vid hanteringen av materialet (8 §). Ju högre materialets säkerhetsklass är, desto strängare informationssäkerhetsåtgärder krävs det. Lagen innehåller en allmän förpliktelse att tillämpa de bestämmelser om hantering av informationsmaterialet som materialets säkerhetsklass förutsätter samt ett bemyndigande att föreskriva om mot olika säkerhetsklasser svarande säkerhetsåtgärder vid hantering av särskilt känsligt informationsmaterial genom förordning av statsrådet (9 §). I 4 § i statsrådets förordning om säkerhetsklassificering av handlingar inom statsförvaltningen (1101/2019, nedan *säkerhetsklassificeringsförordningen*), finns det bestämmelser om säkerhetsklassificeringens motsvarighet vid tillgodoseende av internationella förpliktelser som gäller informationssäkerheten. Bestämmelsen tillämpas om inte något annat följer av en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet.

Enligt 10 § i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet ska särskilt känsligt informationsmaterial förvaras i utrymmen där det är möjligt att skydda handlingarna och materialen samt informationen i dem i enlighet med en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet. Bestämmelser om kraven på säkerheten i sådana lokaler och utrymmen finns i 9 och 10 § i säkerhetsklassificeringsförordningen.

Det allmänna kravet i internationella överenskommelser om att endast personer som behöver särskilt känsligt informationsmaterial för skötseln av sina uppgifter ska ges tillgång till materialet har skrivits in i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet. Dessa personer ska namnges på förhand om den internationella förpliktelse som gäller informationssäkerhet förutsätter detta (6 § 3 mom. i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet). Detsamma gäller näringsidkare som avses 1 § 2 mom. i den lagen.

2.1.7 Säkerhet i informationssystem

Transport- och kommunikationsverket är enligt 4 § i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet sakkunnig vid den nationella säkerhetsmyndigheten i frågor som gäller informationssäkerheten i informationssystem och datakommunikation och svarar bland annat för de bedömningar och uppgifter som gäller godkännande av informationssystem (ackreditering) som internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet förutsätter. Bestämmelser om förfarandet vid bedömning av informationssäkerheten i myndigheternas informationssystem och om Transport- och kommunikationsverkets uppgift att bedöma informationssäkerheten finns i lagen om bedömning av informationssäkerheten i myndigheternas informationssystem och datakommunikation (1406/2011, nedan *bedömningslagen*). Vid bedömningen av informationssystemen kan myndigheterna också anlita sådana av Transport- och kommunikationsverket godkända bedömningsorgan som avses i lagen om bedömningsorgan för informationssäkerhet (1405/2011). Hittills har bedömningsorganen inte godkänts att utföra bedömningar av informationssystem där EU:s eller Natos säkerhetsskyddsklassificerade information behandlas. Bestämmelser om bedömning av företags informationssystem som en del av säkerhetsutredningen av företag finns i säkerhetsutredningslagen.

2.2 Säkerhetsutredningslagen

2.2.1 Lagens syfte och tillämpningsområde

Syftet med säkerhetsutredningslagen är att främja möjligheterna att förebygga verksamhet som kan medföra skada för statens säkerhet, försvaret, Finlands internationella förbindelser, den allmänna säkerheten eller något annat med dessa jämförbart allmänt intresse eller enskilda ekonomiska intressen av synnerligen stor betydelse eller säkerhetsarrangemang för skyddet av dessa intressen (1 §).

I lagen finns bestämmelser om det förfarande som ska iakttas vid genomförande av säkerhetsutredningar av person och av företag. Lagen innehåller bestämmelser om förutsättningarna för säkerhetsutredningar och om vilka uppgifter som ska användas för en säkerhetsutredning. Den innehåller också bestämmelser om samtycke av och rätt till information för den som utredningen gäller, uppgiftsskyldigheten för den som ansöker om säkerhetsutredning och den som utredningen gäller, giltigheten av säkerhetsutredningar och intyg över säkerhetsutredningar, återkallelse av intyg, samkörning av personregister för att kontrollera att den som utredningen gäller är oförvitlig och tillförlitlig samt om de åtgärder som ska genomföras med anledning av samkörningen (2 §). En säkerhetsutredning kan göras endast om den som utredningen gäller på förhand har gett sitt skriftliga samtycke till detta (5 §).

2.2.2 Personalsäkerhet

Med säkerhetsutredning av person avses enligt 3 § 1 mom. 1 punkten i säkerhetsutredningslagen en sådan utredning av en fysisk persons bakgrund som görs i enlighet med den lagen för att säkerställa att han eller hon är oförvitlig eller tillförlitlig. Enligt 23 § i den lagen görs en säkerhetsutredning av person genom att registeruppgifter om den personen kontrolleras på det sätt som föreskrivs i kapitlet samt vid behov genom att personen intervjuas om sin situation i allmänhet, vistelse utomlands och sina relationer till medborgare i andra länder samt om andra omständigheter som är av särskild betydelse för bedömningen av personens tillförlitlighet med tanke på de arbetsuppgifter som utredningen görs för.

Enligt 14 § kan en säkerhetsutredning av person göras som en begränsad, en normal eller en omfattande säkerhetsutredning. Säkerhetsutredningar görs i de fall som anges i lagen, till exempel om ett fördrag eller någon annan internationell förpliktelse som är bindande för Finland förutsätter att en säkerhetsutredning ska göras eller att ett intyg över en utredning visas upp.

Var och en har rätt att få veta om det har gjorts en säkerhetsutredning om honom eller henne för något bestämt uppdrag. Den som utredningen gäller har rätt att av den behöriga myndigheten på begäran få de uppgifter som finns i utredningen. Denna rätt gäller emellertid inte om informationen har sitt ursprung i personregister som en registrerad enligt lag inte har rätt till insyn i (6 §).

I lagen finns också en uttömmande förteckning över de register som får användas vid säkerhetsutredningsförfarandet. Vid säkerhetsutredningar får också användas uppgifter i vissa register som förs av en myndighet i en annan stat (25 §).

Enligt 43 § 2 mom. i säkerhetsutredningslagen utfärdar den nationella säkerhetsmyndigheten i enlighet med lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet sådana intyg över säkerhetsutredning av person som behövs för att uppfylla internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet. En säkerhetsutredning av person görs av skyddspolisen, eller av Huvudstaben, om den som utredningen gäller arbetar eller kommer att arbeta inom försvarsmakten eller sköter ett uppdrag på förordnande av försvarsmakten eller om säkerhetsutredningen hänförs till verksamhet eller upphandling inom försvarsmakten.

2.2.3 Företagssäkerhet

Med säkerhetsutredning av företag avses enligt 3 § 1 mom. 2 punkten i säkerhetsutredningslagen en utredning som görs i enlighet med säkerhetsutredningslagen för att bedöma ett företags och dess ansvarspersoners tillförlitlighet samt företagets informationssäkerhetsnivå och förmåga att sköta åtaganden. En utredning av företag får göras, om en säkerhetsutredning förutsätts i en internationell organisations eller ett internationellt organs stadgar eller i en annan stats lag

och om utredningen behövs för att den som utredningen gäller ska kunna bli utsedd att delta i ett projekt som ordnas eller annars organiseras av en internationell organisation eller ett internationellt organ eller bli utsedd att delta i ett upphandlingsförfarande som ordnas i en annan stat eller kunna inleda företagsverksamhet i en annan stat (36 § 2 mom.). I de fall som avses i 36 § 2 mom. kan en säkerhetsutredning av företag göras på begäran av företaget i fråga.

Denna utredning görs enligt 9 § i säkerhetsutredningslagen av skyddspolisens. Det är dock Huvudstaben som gör säkerhetsutredningen av ett företag när det är fråga om ett företag som sköter eller kommer att sköta ett uppdrag på förordnande av försvarsmakten eller om ett företag som hänför sig till upphandling inom försvarsmakten. Transport- och kommunikationsverket har hand om bedömningen av informationssäkerheten i företagets informationssystem och datakommunikation.

Vid en säkerhetsutredning av företag ska det med hjälp av uppgifterna i ansökan och de informationskällor som avses i 37 § samt genom inspektion av företagets lokaler och dess informationssystem utredas hur företaget kan se till att information skyddas, obehörigt tillträde till lokalerna förhindras och personalen får utbildning (38 § 1 mom.). Enligt 38 § får en säkerhetsutredning av företag också genomföras partiellt, om det behövs för att uppfylla en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet eller om det annars är befogat.

Enligt 40 § i säkerhetsutredningslagen kan den behöriga myndigheten när den gör en säkerhetsutredning av företag och upprättar ett intyg över utredningen förutsätta att näringsidkaren förbinder sig att sörja för att informationssäkerhetsnivån bevaras och anmäla förändringar som inverkar på informationssäkerhetsnivån, samt att för övervakning av att informationssäkerhetsnivån bevaras ge myndigheten tillstånd att komma in i företagets lokaler och lämna uppgifter som behövs för kontrollen.

Enligt 46 § 2 mom. utfärdar den nationella säkerhetsmyndigheten i enlighet med lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet sådana intyg över säkerhetsutredning av företag som behövs för att uppfylla internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet.

2.3 Lagstiftning om behandlingen av personuppgifter

Vid behandlingen av regeringens proposition om godkännande av det administrativa arrangemanget för skydd av säkerhetsklassificerad information som utbyts mellan Finland och Nordatlantiska fördragsorganisationen samt med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i arrangemanget och i överenskommelsen med Nordatlantiska fördragsorganisationen om informationssäkerhet (RP 139/2012 rd) fäste riksdagens försvarsutskott vid sidan av offentligheten och sekretessfrågorna uppmärksamhet vid kraven på skydd av personuppgifter i propositionen. Utskottet konstaterade utifrån den utredning som utskottet då fick att de bestämmelser som ingår i det administrativa arrangemanget mellan Finland och Nato skapade tillräckliga förutsättningar för att kraven på skydd av personuppgifter ska kunna beaktas vid sidan av offentlighets- och sekretessfrågor. Utskottet underströk att artiklarna i det administrativa arrangemanget bör tolkas och tillämpas med invägande av grundlagens 12 § om offentlighet och 10 § om skydd för personuppgifter när säkerhetsklassificerad information innehåller personuppgifter (FsUB 5/2012 rd).

Enligt 17 § i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet har finska myndigheter rätt att till en annan fördragslutande part lämna ut handlingar och information som är nödvändiga för uppfyllandet av en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet, trots vad som i finsk lagstiftning föreskrivs om sekretessbeläggning av handlingar och

uppgifter. Detta gäller inte uppgifter som är sekretessbelagda på grund av skyddet för privatlivet. I 26 § i säkerhetsutredningslagen föreskrivs det om möjligheten att med stöd av ett internationellt avtal inhämta uppgifter ur register som förs av en utländsk myndighet, i 57 § i den lagen föreskrivs det om myndigheternas rätt att få information och i 59 § i den lagen om sekretess.

I samband med behandlingen av personuppgifter har det betydelse att största delen av Natos medlemmar också är parter i Europarådets konvention om skydd för enskilda vid automatisk databehandling av personuppgifter (dataskyddskonventionen, FördrS 35 och 36/1992). Konventionen har ändrats genom protokoll nr 223, som dock ännu inte är i kraft.

Behandling av personuppgifter som hänför sig till den nationella säkerheten faller med stöd av uttryckliga bestämmelser i akterna i fråga utanför tillämpningsområdet för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), nedan *EU:s allmänna dataskyddsförordning* samt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680 om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av rådets rambeslut 2008/977/RIF, nedan *dataskyddsdirektivet för brottsbekämpning*. Sådana myndigheter som hanterar säkerhetsklassificerad information som avses i en överenskommelse kan vara till exempel ministerier. På dessa myndigheters behandling av personuppgifter tillämpas i enlighet med 2 § 1 mom. i dataskyddslagen (1050/2018) EU:s allmänna dataskyddsförordning och den nationella dataskyddslagen. Om myndigheter som är verksamma inom tillämpningsområdet för EU:s allmänna dataskyddsförordning lämnar ut personuppgifter till Nato eller parter i Atomavtalet som inte är medlemsstater i EU, tillämpas kapitel V i dataskyddsförordningen på överföringar av personuppgifter.

I Finland har dataskyddsdirektivet för brottsbekämpning genomförts genom lagen om behandling av personuppgifter i brottmål och vid upprätthållandet av den nationella säkerheten (1054/2018, nedan *dataskyddslagen avseende brottmål*). Trots begränsningen av tillämpningsområdet för dataskyddsdirektivet för brottsbekämpning har tillämpningsområdet för dataskyddslagen avseende brottmål utvidgats till att gälla behandling av personuppgifter i samband med den nationella säkerheten och försvaret. Sålunda tillämpas i princip dataskyddslagen avseende brottmål på behandlingen av personuppgifter i Natos handlingar när behandlingen omfattas av tillämpningsområdet för 1 § 2 mom. Enligt 1 § 2 mom. i dataskyddslagen avseende brottmål ska den lagen, utöver vad som föreskrivs i 1 mom., tillämpas på

1) sådan behandling av personuppgifter som utförs av Försvarsmakten och för Försvarsmaktens räkning, när uppgifterna behandlas för skötsel av uppgifter som anges i 2 § 1 mom. 1 punkten, 2 § 2 punkten underpunkt a eller i 2 § 3 eller 4 punkten i lagen om försvarsmakten (551/2007), och på sådan behandling av personuppgifter som utförs av Försvarsmaktens huvudstab för skötsel av uppgifter som avses i 9 § 3 mom. i säkerhetsutredningslagen,

2) sådan behandling av personuppgifter som utförs av polisen, när uppgifterna behandlas inom ramen för en i 1 kap. 1 § 1 mom. i polislagen (872/2011) avsedd uppgift som hänför sig till skyddet av den nationella säkerheten, och vid uppdrag som avses i 9 § 1 mom. i säkerhetsutredningslagen,

3) sådan behandling av personuppgifter som utförs av Gränsbevakningsväsendet, när uppgifterna behandlas inom ramen för en i 3 § 2 och 3 mom. i gränsbevakningslagen (578/2005) avsedd uppgift som hänför sig till skyddet av den nationella säkerheten.

I 7 kap. i dataskyddslagen avseende brottmål föreskrivs det om den behöriga myndighetens överföring av personuppgifter till tredjeländer och internationella organisationer. I 2 § 1 mom. i lagen om behandling av personuppgifter inom Försvarsmakten (332/2019) har Försvarsmaktens informationsutbyte uteslutits från tillämpningsområdet för 7 kap. i dataskyddslagen avseende brottmål. Bestämmelser om Försvarsmaktens utlämnande av personuppgifter till utlandet och internationella organisationer finns i 4 kap. i lagen om behandling av personuppgifter inom Försvarsmakten.

På behandlingen av personuppgifter i Natos handlingar kan dessutom tillämpas bestämmelser som kompletterar dataskyddslagen avseende brottmål, såsom lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (616/2019) och lagen om behandling av personuppgifter inom Försvarsmakten.

Överföringen av internationellt särskilt känsligt informationsmaterial i kommunikationsnät kan vara förknippad med vissa särskilda frågor, till exempel i fråga om dataskyddet. Bestämmelser om behandling av personuppgifter och integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation finns utöver i EU:s allmänna dataskyddsförordning också i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/58/EG om behandling av personuppgifter och integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation (direktiv om integritet och elektronisk kommunikation), det så kallade ePrivacy-direktivet. Direktivet har till stor del genomförts genom lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014). Bestämmelserna tillämpas bland annat på förmedlingsuppgifter. I fråga om förmedlingsuppgifter ska också i övrigt beaktas den hemlighet för förtroliga meddelanden som föreskrivs i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation och tryggas i 10 § i grundlagen. För att avvika från detta krävs det att bestämmelser utfärdas genom lag.

2.4 Kärnenergilagen

Enligt 4 § i kärnenergilagen (990/1987) är det förbjudet att till Finland införa kärnladdningar samt att här framställa, inneha och spränga sådana. Atomavtalet gäller inte införsel, framställning, innehav eller sprängning av kärnladdningar.

2.5 Riksdagens rätt att få information

Riksdagens rätt att få information och delta i Natoärenden tryggas med stöd av grundlagen och annan lagstiftning. Konstitutionen grundar sig på den i grundlagen föreskrivna principen för demokrati (2 § 1 mom.), enligt vilken riksdagen är det högsta statliga organet också i internationella frågor. Riksdagens ställning som det högsta statliga organet får i detta hänseende konkret innehåll genom det förfarande som tillämpas när skillnaden i synsätt mellan presidenten och statsrådet avgörs (58 § 2 mom.). Riksdagens påverkningsmöjligheter ska också tryggas på ett förutseende sätt.

Statsrådet har det övergripande ansvaret för att riksdagen får information och för att trygga att riksdagen har möjlighet att delta. Enligt principen för parlamentariskt styrelseskick och bestämmelserna i 58 och 93 § i grundlagen har statsrådet också det övergripande ansvaret för beredningen av ärenden.

Riksdagen har enligt 47 § i grundlagen rätt att av statsrådet få de upplysningar som behövs för behandlingen av ett ärende. Bestämmelsen omfattar både statsrådets skyldighet att på eget initiativ tillstålla riksdagen behövlig information och skyldigheten att lägga fram sådan information som riksdagen ber om (RP 1/1998 rd, s. 98). Den minister som saken gäller ska se till att utskott eller andra riksdagsorgan utan dröjsmål får handlingar och andra upplysningar som de behöver och som finns hos myndigheterna. Utrikesutskottet ska med stöd av 97 § i grundlagen

få utredningar av statsrådet om frågor som gäller utrikes- och säkerhetspolitiken. Utifrån de utredningar som utrikesutskottet har fått kan det vid behov på eget initiativ ge ett yttrande till statsrådet. Enligt grundlagsutskottet ligger även skyldigheten att redogöra för presidentens utrikespolitiska agerande på statsrådet, som ska ha riksdagens förtroende (GrUB 9/2010 rd). Riksdagen har understrukit att statsrådet självmant ska hålla utrikesutskottet rättidigt och regelbundet underrättat om internationella frågor. Riksdagens roll som skiljedomare i eventuella konflikter kräver information över hela linjen redan när frågor bereds och diskuteras (GrUB 9/2010 rd och UtUU 5/2010 rd).

Enligt grundlagsutskottets tolkning påverkas rätten att få information inte av att de upplysningar ett utskott behöver är sådana till sin juridiska karaktär att de borde hållas hemliga (GrUB 30/2020 rd, s. 3). Även riksdagens utrikesutskott har betonat att riksdagens rätt att få information också gäller sekretessbelagda handlingar (UtUU 4/2020 rd, s. 2). Riksdagens revisionsutskott har konstaterat att de kriterier som ett ministerium skulle kunna tillämpa för att inte behöva lämna riksdagen vissa upplysningar är sannolikt mycket få till antalet och gäller främst fall där upplysningarna är uppenbart oväsentliga och otillförlitliga, spekulativa eller föråldrade. I vissa situationer kan handlingar som berör internationellt samarbete innehålla sådan information vars avslöjande kan medföra betydande och omfattande skada på viktiga allmänna intressen, såsom Finlands relationer med främmande makt. Sådant material ska hanteras på behörigt sätt, vilket man bör fästa särskild vikt vid eftersom det är fråga om Finlands tillförlitlighet som internationell samarbetspartner. Också i fråga om sådan information är det primära tillvägagångssättet med avseende på grundlagen att utskottsmedlemmarna förväntas iaktta sekretess och inte att riksdagen över huvud taget inte får denna information. Grundlagen känner inte till den möjligheten att exempelvis säkerhetsklassificerad information inte lämnas till riksdagen (ReUB 2/2013 rd, s. 3).

Bestämmelser om utskottsmedlemmarnas tystnadsplikt finns i 50 § 2 och 3 mom. i grundlagen och i 43 a–43 c § i riksdagens arbetsordning (GrUU 30/2020 rd, s. 3). Enligt 43 c § 1 mom. i arbetsordningen får en medlem, ersättare eller tjänsteman i ett utskott inte röja en handlings sekretessbelagda innehåll eller en uppgift som vore sekretessbelagd om den ingick i en handling eller en omständighet om vilken utskottet har fattat sekretessbeslut enligt 50 § 3 mom. i grundlagen. Sekretess innebär alltså också att en medlem i det utskott som behandlar ett ärende som omfattas av sekretess inte fritt kan diskutera ärendet exempelvis vid ett gruppmöte (GrUU 30/2020 rd, s. 18). Grundlagsutskottet har understrukit att omfånget för sekretessen bör begränsas till vad som är absolut nödvändigt i fråga om omfattning och varaktighet (GrUU 16/2020 rd, s. 5–6). En utskottsmedlem eller en tjänsteman får inte heller använda sekretessbelagda uppgifter för att skaffa sig själv eller någon annan fördel eller för att skada någon annan. Bestämmelser om straff för sekretessbrott och sekretessförseelse finns i 38 kap. 1 och 2 § i strafflagen.

Bestämmelserna om behandling av Natos säkerhetsskyddsklassificerade information ska också beaktas vid behandlingen av informationen i riksdagen. Detta innebär till exempel verksamhetsmodeller i enlighet med Natos säkerhetsbestämmelser (inklusive lokal-, person- och informationshanteringslösningar samt tekniska lösningar i anslutning till dem) och utfärdande av intyg om säkerhetsutredning av person i tillämpliga delar. Justitiekanslern i statsrådet har i sin promemoria OKV/3212/24/2021 tagit ställning till riksdagens rätt att få information om särskilt känsligt informationsmaterial i ett ärende som gäller anskaffning av stridsflygplan. I promemorian konstateras det att i internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet är en strikt ändamålsbegränsning, enligt vilken uppgifterna är tillgängliga endast för ett visst uttryckligt ändamål, ofta viktig för de utlämnade uppgifterna. Användning av uppgifterna för något annat ändamål förutsätter samtycke av den aktör som har lämnat ut uppgifterna. I avtalen har det dessutom överenskomits om särskilda förfaranden och skyddsåtgärder för skydd av särskilt känsligt material. I det nuvarande internationella samarbetet fästs stor vikt vid iakttagandet av

förpliktelser som gäller informationssäkerhet och tillbörlig respekt för förpliktelserna är en central del av statens möjligheter att bedriva internationellt samarbete och få information av andra stater.

Av riksdagens ställning som högsta statsorgan samt som statsorgan som utövar lagstiftningsmakt och statsfinansiell makt följer att riksdagen måste få tillförlitlig och omfattande information till grund för sitt beslutsfattande. Detta är en nödvändig förutsättning för de grunder för en demokratisk regeringsform som anges i grundlagen. Informationsutbyte mellan riksdagen och regeringen är oundgängliga element för att det parlamentariska systemet ska fungera. Riksdagens omfattande rätt att få information tryggar också den parlamentariska kontrollen av statsrådet (GrUU 30/2020 rd, s. 2–3). Riksdagens utrikesutskott framhävde vid behandlingen av Natos avtal om informationssäkerhet riksdagens rätt att få information i Natofrågor och att den säkerställs på alla nivåer av säkerhetsklassificeringen (UtUB 1/2023 rd – RP 4/2023 rd).

3 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i utlandet och i EU

I de internationella överenskommelser och arrangemang som gäller behandling av säkerhetsklassificerad information har man i stor utsträckning etablerat förfaranden och regler för behandlingen av internationell klassificerad information. Finland har i nuläget överenskommelser om informationssäkerhet med 22 stater och med de nordiska länderna, medlemsstaterna i Europeiska unionen, Europeiska rymdorganisationen, Organisationen för gemensamt försvarsmaterielsamarbete (OCCAR) i Europa och parterna i nordatlantiska fördraget. Finland deltar även i den inofficiella multinationella arbetsgrupp för industrisäkerhet som Natos medlemsländer inrättat 1985 (Multinational industrial security working group, *MISWG*), som utarbetar gemensamma förfaranden och regler för behandling av säkerhetsskyddsklassificerad information vid utbyte av sådan information.

Inom Europeiska unionen hör transparens och rätten till information till de viktigaste principerna, medan Nato enligt sina egna bestämmelser och praxis i regel inte tillämpar offentlighetsprincipen på sina handlingar. Europeiska unionen har tagit i bruk sådana förfaranden och regler för behandling av säkerhetsklassificerad information som till stor del påminner om Natos system. När det gäller rådet ingår de i rådets beslut om säkerhetsbestämmelser för skydd av säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter (2013/488/EU). I ett tillägg till beslutet finns en jämförelsetabell över säkerhetsskyddsklassificeringsnivåer i medlemsstaterna. En revidering av rådets säkerhetsbestämmelser pågår för närvarande (U 79/2023 rd). Avtalet mellan Europeiska unionens medlemsstater, församlade i rådet, om skydd av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter som utbyts i Europeiska unionens intresse (FördrS 76 och 77/2015) ingicks 2015. Kommissionen lämnade den 22 mars 2022 ett förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om informationssäkerhet i unionens institutioner, organ och byråer (COM(2022) 119 final), som nu är under behandling i rådet och Europaparlamentet. Europeiska unionen ingick 2003 ett avtal med Nato om informationssäkerhet (2003/211/GUSP, EUT L 80, 27.3.2003, s. 36).

Medlemsstaterna i Europeiska unionen är parter i det ovannämnda avtalet mellan Europeiska unionens medlemsstater, församlade i rådet, om skydd av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter som utbyts i Europeiska unionens intresse. Alla Natos nuvarande medlemsstater är parter i Natos avtal om informationssäkerhet och alla Natos nuvarande medlemsstater med undantag för Nordmakedonien är också parter i Atomalavtalet. De nordiska länderna har dessutom ingått ett generellt säkerhetsskyddsavtal om ömsesidigt skydd och utbyte av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige (FördrS 10–12/2013). De länder som utgör Finlands referensgrupp har således sinsemellan överensstämmande internationella förpliktelser.

4 Avtalets mål

Syftet med Atomalavtalet är att erbjuda en ram inom vilken Amerikas förenta stater och Natos medlemsstater samt Natos militära och civila organ sinsemellan utbyter sådan nukleär information som det har ansetts att främjandet av Natos gemensamma säkerhet och försvar och beredskapen inför hotet om eventuell användning av kärnvapen kräver.

5 De viktigaste förslagen

I denna proposition föreslås det att riksdagen godkänner avtalet mellan parterna i nordatlantiska fördraget om samarbete avseende nukleär information. Propositionen innehåller också ett förslag till en så kallad blankettlag, genom vilken de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen sätts i kraft.

6 Propositionens konsekvenser

Finland har förbundit sig till nordatlantiska fördraget och Natoalliansen både politiskt och militärt. Finland deltar i all verksamhet inom Nato, i beredningen av politiken och i beslutsfattandet, inklusive i planeringsgruppen för kärnvapenfrågor. Enligt regeringsprogrammet (2023:58) stärker Finland sin kompetens i frågor som gäller kärnvapen. Anslutningen till Atomalavtalet är en central del av detta och gör det möjligt för Finland att fullt ut delta i samarbetet med Nato och allierade.

Atomalavtalet får begränsade konsekvenser för de olika förvaltningsområdena, eftersom största delen av de ändringar i informationssystemen som beror på Natomedlemskapet, ibruktagandet av nya informationssystem och lokallösningarna samt ändringarna till följd av auditeringar och utbildning som dessa medför genomförs i samband med genomförandet av Natos avtal om informationssäkerhet och Natos säkerhetsbestämmelser. Dessa konsekvenser har utretts i regeringens propositioner RP 315/2023 rd och RP 4/2023 rd.

Utbytet av Atomalinformation är starkt förenat med ändamålsbegränsning och ett framhåvt krav på att endast personer som behöver informationen ska få den. Även mängden information bedöms vara mycket begränsad. Sålunda är det sannolikt att Atomalavtalet medför endast obetydliga merkostnader och andra konsekvenser för Finland och att det närmast får konsekvenser för utrikesministeriet, försvarsministeriet och Försvarsmakten.

I och med Atomalavtalet kan Finland få nukleär information så att Finland ska vara bättre än för närvarande förberett på konsekvenser av den användning av kärnvapen som eventuellt riktar sig mot vårt land och på skydd mot samt begränsning av dem. På motsvarande sätt förbinder sig Finland att lämna ut informationen till Nato, dess organisation och medlemsstater i den omfattning som anses behövlig. Enligt Atomalavtalet ska dock villkoren för sådan överföring av information fastställas i senare avtal. Utlämnandet av information kan anses främja stärkandet av Natos och dess medlemsstaters kärnvapenförsvar och därmed också vara starkt motiverat med tanke på Finlands intressen.

Avtalets konsekvenser för försvarsministeriets och Försvarsmaktens befintliga resurser bedöms vara små. De gäller främst planering, genomförande, övervakning och kontinuerlig utvärdering av Atomalsäkerhetsförfarandena som en del av de befintliga förfarandena för skydd av internationell säkerhetsklassificerad information och den organisation som genomför förfarandena. Behandlingen av Atomalinformation förutsätter bland annat ett förfarande för över-

vakning av tillträde, särskild och återkommande handledning samt ett register över dessa. Informationsöverföringskanalerna föranleder också särskilda säkerhetskrav och utbildning. Det ovannämnda ökar i någon mån det administrativa arbetet inom försvarsförvaltningen. Motsvarande konsekvenser uppstår också på utrikesministeriet, på Finlands ständiga representation vid Nato och i samband med registreringsarrangemangen. De ändringar som ska göras i registret över säkerhetsutredningar har inletts redan i samband med förberedelserna av de ändringar som föranleds av Natos avtal om informationssäkerhet.

7 Remissvar

Utlåtanden om utkastet till proposition inhämtades av bland annat ministerierna och andra myndigheter xx.xx-xx.xx,2024 i tjänsten utlåtande.fi. Sammanlagt lämnades xx utlåtanden. Utlåtandena och ett sammandrag av dem finns tillgängliga på statsrådets projektsida under projektnumret UM024:00/2023.

XXXXX

8 Bestämmelserna i avtalet och deras förhållande till lagstiftningen i Finland

Avtalet mellan parterna i nordatlantiska fördraget om samarbete avseende nukleär information

Ingressen. I avtalets ingress konstateras det att parterna i nordatlantiska fördraget är medvetna om att deras gemensamma säkerhet och försvar förutsätter att de är beredda att bemöta eventuell kärnvapenkrigföring och om att det ligger i deras gemensamma intresse att ställa relevant information till Natos och dess medlemsstaters förfogande. Enligt ingressen beaktas Förenata staternas kärnenergilag från 1954.

Artikel I. Enligt artikel I ska Amerikas förenta stater regering samarbeta genom att till Nato och dess medlemsstater tidvis överföra nukleär information i enlighet med bestämmelserna i Atomalavtalet, förutsatt att Amerikas förenta stater regering bedömer att samarbetet främjar och inte oskäligt äventyrar landets försvar och säkerhet. Detta samarbete sker på villkoret att Nato och dess medlemsstater fortsätter att substantiellt och materiellt bidra till det gemensamma försvaret och den gemensamma säkerheten.

Artikel II. Enligt artikel II ska de andra medlemsstaterna i Nato på motsvarande sätt, i den utsträckning som de anser vara nödvändigt, överföra egen nukleär information av samma slag till Nato, inbegripet dess militära och civila organ, och dess medlemsstater. Villkoren för sådan överföring av information från de andra medlemsstaterna ska fastställas i senare avtal.

Artikel III. Enligt artikel III ska Amerikas förenta stater regering överföra nukleär information till Nato, inbegripet dess militära och civila organ, och till de medlemsstater i Nato som behöver nukleär information för att kunna utföra sina uppdrag i samband med Natoinsatser. Amerikas förenta stater regering ska överföra sådan nukleär information som den bedömer som nödvändig för a) upprättande av försvarsplaner, b) utbildning av personal i användning av och försvar mot kärnvapen och andra militära tillämpningar av kärnenergi, c) bedömning av eventuella fienders förmåga att använda kärnvapen och andra militära tillämpningar av kärnenergi, d) utveckling av vapenbärare som är kompatibla med kärnvapnen.

Artikel IV. Enligt artikel IV.1 ska Förenta staterna genomföra samarbete enligt avtalet i enlighet med sin tillämpliga lagstiftning. Enligt artikel IV.2 ska Förenta staterna inte med stöd av avtalet överföra kärnvapen, sådana delar av kärnvapen som inte innehåller kärnmaterial eller sådana delar av kärnvapensystem som inte innehåller kärnmaterial, om dessa är förenade med användning av information i säkerhetsskyddsklassen Restricted Data. Enligt artikel IV.3 ska den nukleära information som Förenta staterna överför i enlighet med avtalet endast användas för utarbetande och genomförande av Natos försvarsplaner och försvarsåtgärder och för utveckling av vapenbärare i Natos gemensamma intresse.

Artikel IV innebär att det med stöd av avtalet inte får överföras några kärnvapen eller andra sådana kärnladdningar som avses i 4 § i Finlands kärnenergilag (990/1987), som det enligt paragrafen är förbjudet att föra in till Finland och att här framställa, inneha och spränga.

Principen om ändamålsbegränsning i artikel IV kan i Finland genomföras i enlighet med 6 § i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet. Enligt paragrafen får särskilt känsligt informationsmaterial användas och lämnas ut endast för angivet ändamål, om inte den som bestämt materialets säkerhetsklass har samtyckt till något annat.

Artikel V. Enligt artikel V.1 ska den nukleära information som överförs i enlighet med avtalet ges ett fullvärdigt säkerhetsskydd i enlighet med Natos bestämmelser och förfaranden, överenskomna säkerhetsarrangemang och nationella lagar och andra författningar. Det får inte tillämpas ett mindre omfattande säkerhetsskydd för nukleär information än det som var fastställt i Natos säkerhetsbestämmelser och andra säkerhetsarrangemang när avtalet trädde i kraft. Enligt artikel V.2 ska upprättandet och samordningen av säkerhetsprogrammet ske i enlighet med förfaranden som fastställts i överenskomna säkerhetsarrangemang. I enlighet med artikel V.3 ska nukleär information överföras genom de kanaler som parterna kommer överens om. Enligt artikel V.4 får Nato och personer under dess jurisdiktion inte överföra nukleär information som tagits emot med stöd av avtalet till obehöriga personer eller till personer utanför Natos jurisdiktion. Enligt artikel V.5 får Nato till sina medlemsstater, i enlighet med vad som behövs för deras uppdrag i samband med Natoinsatser, överföra nukleär information som Förenta staterna har lämnat till Nato, om inte Förenta staterna anger något annat. En förutsättning för överföring av informationen är att informationen inom medlemsstaten sprids endast till personer med koppling till de Natoinsatser för vilka informationen behövs. Medlemsstaterna förbinder sig till att inte överföra informationen till obehöriga personer eller till personer utanför den mottagande medlemsstatens jurisdiktion. Informationen får dock överföras till Nato och, med Förenta staternas tillstånd, till andra medlemsstater som behöver informationen för uppdrag i samband med Natoinsatser.

Finland förband sig till de säkerhetsbestämmelser och arrangemang som avses i artikel V redan vid anslutningen till avtalet mellan parterna i nordatlantiska fördraget om informationssäkerhet och säkerhetsbestämmelserna. Bestämmelserna i artikeln genomförs med stöd av lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet, i synnerhet dess 6 § (sekretess och användning av information) och 7 § (tystnadsplikt och förbud mot utnyttjande).

Artikel VI. Enligt artikel VI får Amerikas förenta staters regering avgöra i vilken omfattning den nukleära information som den överfört får spridas och fastställa vilka kategorier av personer som får ha tillgång till informationen. Den får även införa andra sådana restriktioner för spridning av informationen som den anser vara nödvändiga.

Bestämmelserna i artikeln genomförs med stöd av 6 § 3 mom. i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet. Enligt momentet ska endast personer som behöver informationen för skötsel av sina uppgifter ha tillgång till materialet. Dessa personer ska i de

fall som den internationella förpliktelsen som gäller informationssäkerhet förutsätter namnges på förhand.

Artikel VII. Enligt artikel VII.1 får en medlemsstat som tar emot nukleär information använda informationen endast för de ändamål som anges i avtalet. Varje uppfinning eller upptäckt som är ett resultat av att personer under medlemsstatens jurisdiktion innehaft sådan information ska ställas till Amerikas förenta staters regerings förfogande för försvarsändamål. Sådan information ska skyddas i enlighet med artikel V. Enligt artikel VII.2 ska den part som tar emot information som överförs i enlighet med avtalet ansvara för tillämpningen och användningen av informationen. Den part som överför informationen ger ingen ersättning och inga garantier för tillämpningen eller användningen av den.

Bestämmelserna i artikeln genomförs med stöd av 6 § 2 mom. i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet. Enligt momentet får särskilt känsligt informationsmaterial användas och lämnas ut endast för angivet ändamål, om inte den som bestämt materialets säkerhetsklass har samtyckt till något annat.

Enligt patentlagen (550/1967) kan den som har gjort en uppfinning som hänför sig till vilket teknikområde som helst och som kan tillgodogöras industriellt, eller den till vilken uppfinnarens rätt har övergått, efter ansökan beviljas patent på uppfinningen och därigenom få ensamrätt att yrkesmässigt utnyttja uppfinningen enligt vad som föreskrivs i patentlagen. I lagen om rätt till arbetstagares uppfinningar (656/1967) föreskrivs det om uppfinningar som gjorts av en person i annans tjänst, arbetstagare, och som är patenterbara i Finland. Lagen tillämpas även på personer i offentligrättsligt tjänsteförhållande. I lagen om uppfinningar av betydelse för landets försvar (551/1967) finns bestämmelser om expropriation av i den lagen avsedda uppfinningar för staten, skyldighet att i första hand söka patent i Finland, tvstnadsplikt samt förbud mot utnyttjande och yppande. Artikel VII inskränker arbetsgivarens och arbetstagarens rättigheter enligt de nämnda lagarna till de delar som sådana uppfinningar och upptäckter kostnadsfritt ska ställas till Amerikas förenta staters regerings förfogande för försvarsändamål.

Artikel VIII. Enligt artikel VIII ska ingen bestämmelse i avtalet anses ha företräde framför eller på något annat sätt påverka sådana bilaterala avtal mellan parterna i avtalet som avser nukleär information.

Finland har inte ingått några sådana bilaterala avtal. Enligt artikel 1.3 i överenskommelsen med Amerikas förenta stater om säkerhetsåtgärder för skydd av säkerhetsklassificerad information (FördrS 41 och 42/2013) ska överenskommelsen inte tillämpas på utbyte av begränsat tillgänglig information (Restricted Data) enligt definitionen i Förenta staternas kärnenergilag från 1954, sådan den lyder ändrad, eller av information som tidigare varit begränsat tillgänglig (Formerly Restricted Data) och som i enlighet med den lagen har avförts från den begränsat tillgängliga kategorin, men som Förenta staterna alltså betraktar som försvarsinformation.

Artikel IX. I artikel IX definieras kärnvapen och nukleär information. Enligt definitionen i artikeln avser kärnvapen anordningar som utnyttjar kärnenergi, med undantag för utrustning för transport eller framdrift av anordningen (om sådan utrustning är en separat och skiljbar del av anordningen), vars huvudsakliga syfte är att användas som vapen, vapenprototyp eller vapentestanordning eller för utveckling av dessa. Nukleär information som Förenta staterna tillhandahåller i enlighet med avtalet avser information som Förenta staterna har säkerhetsklassificerat som Restricted Data eller Formerly Restricted Data.

Artikel X. Artikel X.1 innehåller bestämmelser om avtalets ikraftträdande. Avtalet trädde i kraft internationellt den 12 mars 1965, då alla dåvarande medlemsstater i Nato hade meddelat Förenta

staterna att de ville förbinda sig till avtalet. I artikel X.2 föreskrivs det om depositariens skyldighet att underrätta parterna och Nato. Enligt artikel X.3 förblir avtalet i kraft tills det upphävs genom ett enhälligt beslut av parterna eller ersätts av ett annat avtal. Nukleär information som tillhandahållits i enlighet med avtalet ska emellertid skyddas också efter det att avtalet har upphävts.

Artikel XI. Enligt artikel XI ersätter avtalet det tidigare avtalet om samarbete avseende nukleär information, som medlemsstaterna i Nato ingick den 22 juni 1955. Den information som överförts i enlighet med det avtalet ska skyddas i enlighet med det nya avtalet.

Artikel XII. Artikel XII innehåller sedvanliga bestämmelser om att avtalet ska vara öppet för undertecknande. Enligt artikeln ska avtalet förbli öppet för undertecknande tills det har undertecknats av alla medlemsstater i Nato. Avtalet innehåller inga bestämmelser om anslutning till avtalet, och det har ansetts att avtalet fortfarande är öppet för undertecknande av Natos nya medlemsstater. Alla Natos nuvarande medlemsstater utom Nordmakedonien har hittills undertecknat avtalet. Finland undertecknade avtalet den xx xxxx 2024. Avtalets giltiga språk är engelska och franska. Amerikas förenta staters regering är depositarie.

Tekniska bilagan. Den tekniska bilagan utgör en integrerad del av avtalet.

Avsnitt I. I avsnitt I anges vilka slag av nukleär information Förenta staterna kan överföra med stöd av avtalet. Denna information omfattar

- A. information som krävs för gemensam försvarsplanering, utbildning och logistiska behov och som avser antal, positioner, typer, effekter, vapensystem, säkerhetssystem, ledning och avfyrning avseende de kärnvapen som kan tillhandahållas för användning av eller till stöd för Nato,
- B. information om förväntade eller orsakade effekter av detonering av kärnvapen,
- C. information om hur konstruktioner, utrustning, kommunikationer och personal påverkas av effekterna av kärnvapen, inbegripet kriterier för materiella skador och offer,
- D. information om metoder och förfaranden för analys av effekterna av kärnvapen,
- E. information om potentiella fiendestaters förmågor vad gäller krigföring med kärnvapen,
- F. sådan information om kärnvapen och kärnvapensystem som krävs för att vissa angivna kärnvapen som kan tillhandahållas för användning av eller till stöd för Nato ska kunna göras insatsklara, inbegripet information som krävs för bedömning av kärnvapensystem i syfte att fastställa Natos behov och strategi,
- G. information om vapenbärare, inbegripet sådan taktisk och teknisk information samt information om uppgifter för personal inom underhåll, montering, transport och avfyrning som krävs för att göra vissa angivna kärnvapen insatsklara,
- H. information om förväntade resultat av strategiska luftoffensiver i den mån informationen påverkar Natos planering,
- I. information som krävs för att göra vissa angivna kärnvapen kompatibla med vissa angivna vapenbärare,
- J. information om säkerhetsfunktioner hos vissa angivna kärnvapen och hos operativa system för sådana vapen samt information som är nödvändig och relevant för räddnings- och bärningssatser i händelse av en vapenolycka,
- K. information som krävs för planering inför och utbildning av personal i användning av och försvar mot kärnvapen, inbegripet information om
  1. militär användning av isotoper för medicinska ändamål,
  2. försvar mot radiologisk krigföring,
- L. information som gäller civilt försvar mot kärnvapenangrepp,

M. övrig information som behöriga myndigheter i Förenta staterna bedömer som nödvändig för stöd till Nato och som kan överföras i enlighet med bestämmelserna i kärnenergilagen från 1954, i dess ändrade lydelse, och avtalet.

Avsnitt II. Enligt avsnitt II ska ingen information om andra militära tillämpningar av kärnenergi eller om reaktorer för militärt bruk eller för atomdrivna fartyg överföras med stöd av avtalet.

Säkerhetsbilagan

I säkerhetsbilagan till Atomavtalet fastställs de säkerhetsåtgärder som Nato och dess medlemsstater ska vidta för att skydda den nukleära information som Amerikas förenta staters regering ställer till deras förfogande. Bilagan utgör en integrerad del av avtalet. Om en annan medlemsstat ställer nukleär information till deras förfogande, ska informationen skyddas åtminstone i enlighet med åtgärderna i säkerhetsbilagan.

Avsnitt I. Allmänt. Enligt avsnitt I ska Natos militära och civila organ och medlemsstaterna på nukleär information tillämpa säkerhetsbestämmelser utfärdade av Nato som är minst lika omfattande som bestämmelserna i C-M(55)15(final) och dess konfidentiella tillägg av den 1 januari 1961, samt de säkerhetsåtgärder som anges i säkerhetsbilagan. Natos säkerhetsprogram för skydd av nukleär information omfattar uppfyllandet av säkerhetskraven i säkerhetsbilagan. Generalsekretären ansvarar för att övervaka tillämpningen av Natos säkerhetsprogram för skydd av nukleär information och för att genom säkerhetsinspektioner i enlighet med avsnitt X säkerställa efterlevnaden av säkerhetsprogrammet. Ingen person har rätt att få tillgång till nukleär information enbart på grund av tjänstegrad, befattning eller säkerhetsintyg. Tillgång till sådan information ska begränsas till de medborgare i medlemsstater i Nato för vilka ett säkerhetsintyg har utfärdats i enlighet med avsnitt II i säkerhetsbilagan och vars tjänsteutövning kräver tillgång till informationen.

Handlingen C-M(55)15(final), som det hänvisas till i avsnitt I i säkerhetsbilagan, har sedermera ersatts av handlingen C-M(2002)49-REV1, Säkerhet inom Nordatlantiska fördragsorganisationen (Nato). Vid anslutningen till Natos informationssäkerhetsavtal förband sig Finland till att följa dessa säkerhetsbestämmelser.

I 7 § i statstjänstemannalagen (750/1994) anges de tjänster till vilka endast finska medborgare kan utnännas. Dessa tjänster omfattar bland annat utrikesförvaltningens tjänster, försvarsmi- nisteriets och försvarsmaktens tjänster samt tjänster vars uppgifter omfattar att sköta bered- skaps- och förberedelseuppgifter eller att annat än tillfälligt hantera handlingar som hör till sä- kerhetsklass I eller II. I enlighet med säkerhetsutredningslagen kan man vid en säkerhetsutred- ning utreda personens utländska bindningar, vilka enligt 3 § 9 a-punkten omfattar bland annat personens medborgarskap vid tidpunkten för utredningen och tidigare medborgarskap.

Enligt 37 § 2 mom. i lagen om försvarsmakten krävs det att den som utnämns till en militär tjänst vid Försvarsmakten inte har ett sådant medborgarskap i en annan stat eller andra utländska bindningar som avses i 3 § 1 mom. 9 a-punkten i säkerhetsutredningslagen, vilka kan äventyra statens säkerhet, den allmänna säkerheten, landets försvar eller Finlands internationella rela- tioner eller tjänstgöringssäkerheten vid Försvarsmakten. Motsvarande bestämmelse finns också i 10 § 2 mom. i lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning (577/2005).

Avsnitt II. Personalsäkerhet. Enligt avsnitt II får en person erhålla ett säkerhetsintyg som ger personen tillgång till nukleär information endast om det har fastställts att detta inte äventyrar Natos eller dess medlemsstaters säkerhet. Innan personen ges tillgång till nukleär information ska en ansvarig statlig myndighet fatta beslut om utfärdande av säkerhetsintyg. Beslutet ska

fattas utifrån all den information som finns att tillgå, och informationen ska granskas i förhållande till C-M(55)15(final). Innan beslutet fattas ska det genomföras en prövning som till sin räckvidd och omfattning åtminstone ska vara förenlig med standarderna enligt C-M(55)15(final). Varje organisation som behandlar nukleär information ska föra ett register över säkerhetsintyg för personer som är behöriga att få tillgång till sådan information i den organisationen. Varje säkerhetsintyg ska granskas när så krävs. I varje stat ska goda förbindelser upprätthållas mellan de nationella myndigheter som ansvarar för den nationella säkerheten och den myndighet som ansvarar för utfärdande av säkerhetsintyg i syfte att säkerställa att uppgifter som kan betraktas som ofördelaktiga och som framkommit efter det att ett säkerhetsintyg utfärdats meddelas utan dröjsmål.

Bilaga C till C-M(2002)49-REV 1, som ersatt C-M(55)15(final), innehåller de bestämmelser om personalsäkerhet som numera tillämpas.

Enligt 11 § i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet ska en sådan säkerhetsutredning av person som förutsätts i en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet göras på det sätt som föreskrivs i säkerhetsutredningslagen. Ett intyg över säkerhetsutredning av person utfärdas dock av den nationella säkerhetsmyndigheten, om inte något annat följer av särskilda skäl. För utfärdandet av intyg och prövningen i anslutning till detta ska den myndighet som gjort utredningen trots sekretessbestämmelserna lämna den nationella säkerhetsmyndigheten information om alla sådana omständigheter som vid utredningen framkommit i fråga om den som utredningen gäller. När den nationella säkerhetsmyndigheten bedömer huruvida ett intyg över säkerhetsutredning av person ska utfärdas ska den tillämpa 11, 23 och 32 § i säkerhetsutredningslagen. Enligt 14 § i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet ska den nationella säkerhetsmyndigheten i registret över säkerhetsutredningar föra in uppgifter om de intyg över säkerhetsutredning av person som den har utfärdat. I 16 § föreskrivs det om skyldigheten att lämna säkerhetsmyndigheterna information som behövs för en säkerhetsutredning och för en bedömning som baseras på en sådan utredning.

Avsnitt III. Fysisk säkerhet. Enligt avsnitt III ska nukleär information skyddas fysiskt från spioneri, sabotage, obehörig åtkomst och andra fientliga handlingar. För den fysiska säkerheten för nukleär information ska det upprättas program med förfaranden för att säkerställa tillbörligt skydd för nukleär information som finns tillgänglig för omedelbar användning, som arkiverats eller som är i transit, inrättandet av säkra utrymmen med kontrollerat tillträde vid behov samt ett system för kontrollerat tillträde.

Bilaga D till C-M(2002)49-REV1 innehåller de bestämmelser om fysisk säkerhet som numera tillämpas. Enligt 10 § i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet ska särskilt känsligt informationsmaterial förvaras i utrymmen där det är möjligt att skydda handlingarna och materialen samt informationen i dem i enlighet med en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet.

Avsnitt IV. Kontroll över nukleär information. Enligt avsnitt IV ska det huvudsakliga syftet för program för kontroll över nukleär information vara kontroll av tillgång, direkt ansvarsskyldighet i enlighet med informationens känslighetsgrad samt förstörande av informationen när den inte längre behövs. Säkerhetsskyddsklassen för nukleär information som Förenta staterna överför får ändras eller tas bort endast om Amerikas förenta staters regering lämnat sitt samtycke. Handlingar som innehåller nukleär information som härrör från Förenta staterna och som överförs i enlighet med avtalet ska förses med Natomärkningar och en säkerhetsskyddsklass som motsvarar den som fastställts av Amerikas förenta staters regering, följda av ordet ATO-MAL. Vidare ska handlingen förses med en märkning på handlingens språk i vilken det konstateras att handlingen innehåller sådan nukleär information i en viss säkerhetsskyddsklass som

härör från Förenta staterna och som har tillhandahållits i enlighet med Atomavtalet och att den ska skyddas.

Det ska föras register över alla handlingar i säkerhetsskyddsklassen Top Secret eller Secret och över alla handlingar för vilka särskilda restriktioner har fastställts i enlighet med artikel VI i avtalet. Identiteten på alla som tagit emot handlingar som omfattas av särskilda restriktioner ska framgå av dessa register.

Avsnitt IV innehåller bestämmelser om återgivningar, utdrag och översättningar av nukleär information som härör från Förenta staterna. För att handlingar i säkerhetsskyddsklassen Secret eller Top Secret ska få återges krävs det att Förenta staterna har godkänt det. I nödfall ska Amerikas förenta stater regering åtminstone underrättas om återgivningen så skyndsamt som möjligt. Handlingar i säkerhetsskyddsklassen Confidential får återges endast om det är nödvändigt för att uppfylla gällande krav. Återgivningar, utdrag och översättningar ska förses med alla de säkerhetsskyddsmärkningar som finns på originalhandlingen och ska genomgå samma ansvarskontroller som originalhandlingen. Om olika avsnitt har olika säkerhetsskyddsklass, ska en handling som innehåller utdrag med nukleär information ha samma säkerhetsskyddsklass som det avsnitt med högst säkerhetsskyddsklass från vilket utdrag har tagits. Också handlingar som upprättats för att registrera nukleär information som tagits emot muntligen eller visuellt ska förses med samma säkerhetsskyddsmärkningar som originalhandlingen.

I 9 § i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet föreskrivs det om hanteringskrav som svarar mot säkerhetsklassen. Enligt paragrafen ska det, när särskilt känsligt informationsmaterial produceras, kopieras, översänds, distribueras, lagras, utplånas eller hanteras i något annat avseende, sörjas för att materialet skyddas på ett sätt som motsvarar säkerhetsklassen.

Avsnitt V. Överföringskanaler. Enligt avsnitt V ska den nukleära information som Amerikas förenta stater regering överför i enlighet med avtalet, inbegripet muntligen och visuellt, överföras via nu befintliga eller senare överenskomna kanaler. För att bistå generalsekreteraren i fullgörandet av dennes säkerhetsansvar enligt avsnitt I punkt C i säkerhetsbilagan ska Amerikas förenta stater regering förse generalsekreteraren med den information som behövs. Denna information ska även sändas till den ständiga gruppen när det gäller överföringar till militära organ.

Avsnitt VI. Rapporter. Enligt avsnitt VI ska varje medlemsstat och varje militärt och civilt organ inom Nato som i enlighet med avtalet tar emot nukleär information som härör från Förenta staterna årligen senast den 31 mars, genom nu befintliga eller senare överenskomna kanaler, till Amerikas förenta stater regering via generalsekreteraren överlämna en rapport som innehåller en förteckning över alla handlingar med nukleär information som tagits emot under de senaste tolv månaderna, ett register över distributionen av handlingarna och ett intyg på att alla dessa handlingar har inspekterats fysiskt. Intyget ska även innehålla en förteckning över alla handlingar som saknas samt uppgift om vad utredningen av förlusten av handlingarna visat och om vilka åtgärder som vidtagits för att förhindra att det skedda upprepas. Om nukleär information som härör från Förenta staterna och som överförts i enlighet med avtalet komprometteras genom att handlingar försvinner eller på något annat sätt, ska en rapport med all relevant information om komprometteringen omedelbart lämnas till generalsekreteraren och Amerikas förenta stater regering genom nu befintliga eller senare överenskomna kanaler.

Enligt 19 § i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet ska den nationella säkerhetsmyndigheten i sådana fall som avses i en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet underrätta den andra fördragsslutande parten om sådant äventyrande

av skyddet för säkerhetsklassificerad information och om sådant överträdande av en bestämmelse om informationssäkerhet som myndigheten fått kännedom om samt vidta åtgärder för att utreda ärendet och för att väcka åtal mot den som gjort sig skyldig till en straffbar gärning.

Avsnitt VII. Säkerhetsutbildning. Enligt avsnitt VII ska medlemsstater och militära och civila organ inom Nato ha ett lämpligt program för att säkerställa att alla personer med tillgång till nukleär information informeras om sina skyldigheter när det gäller att skydda informationen. Programmet ska omfatta en ingående introduktion och orientering, regelbunden repetition av personens skyldigheter och ett avslutande samtal när anställningen upphör, där det betonas att skyldigheten att skydda den nukleära informationen kvarstår efter att anställningen upphört.

Den som ansöker om intyg över säkerhetsutredning av person ska intyga att arbetsgivaren har redogjort för personens ansvar och för skyldigheten att skydda säkerhetsklassificerad information. Personen ska intyga att den är förtrogen med den nationella säkerhetsmyndighetens (NSA) anvisning om hantering av internationellt säkerhetsklassificerat informationsmaterial samt att den förstår anvisningens krav på behandlingen av säkerhetsklassificerat informationsmaterial och skyldigheten att iaktta sekretess i fråga om internationellt säkerhetsklassificerat informationsmaterial och att följa bestämmelserna och anvisningarna om behandlingen av det. Inom statsrådet erbjuds elektroniska utbildningar i informationssäkerhet. Det större ansvar som är förknippat med behandling av Atomalinformation kräver dessutom särskild regelbunden säkerhetsutbildning om Atomalinformation.

Avsnitt VIII. Skydd av säkerhetsskyddsklassificerade kontrakt. Enligt avsnitt VIII ska varje säkerhetsskyddsklassificerat kontrakt, underleverantörsavtal eller konsultavtal eller annan säkerhetsskyddsklassificerad överenskommelse som ingåtts av parterna i avtalet och vars genomförande inbegriper tillgång till nukleär information som utbyts i enlighet med avtalet innehålla lämpliga bestämmelser som förpliktar de privata parterna att iaktta de säkerhetsarrangemang som fastställs i säkerhetsbilagan.

Enligt 1 § 2 mom. i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet tillämpas den lagen på en näringsidkare och dennas anställda i sådana fall då näringsidkaren är part i ett säkerhetsklassificerat avtal eller deltar i ett upphandlingsförfarande innan ett sådant avtal sluts eller är underleverantör för en sådan näringsidkare. I 6 § 3 mom. i den lagen föreskrivs det om näringsidkares skyldighet att iaktta sekretess och i 7 § om tystnadsplikt och förbud mot utnyttjande. I 12 § finns bestämmelser om säkerhetsutredning av företag.

Avsnitt IX. Kontinuerlig översyn av säkerhetssystem. Enligt avsnitt IX har parterna enats om att fortsätta det omfattande utbytet av synpunkter vad gäller säkerhetsåtgärder, säkerhetsstandarder och säkerhetsförfaranden och om att tillåta Förenta staternas arbetsgrupper för säkerhetsfrågor att på plats granska och studera förfaranden och praxis vid de Natoorgan och de myndigheter i medlemsstaterna som ansvarar för skyddet av handlingar och information som överförs i enlighet med avtalet. Sådana besök ska genomföras i syfte att säkerställa att de olika säkerhetssystemen fyller sina syften och är tillräckligt jämförbara. Generalsekreteraren, och den ständiga gruppen om besöket avser militära organ, ska underrättas om sådana besök och efter varje besök erhålla en rapport med relevanta observationer från Förenta staternas arbetsgrupper. Alla besök vid nationella organ ska genomföras i samarbete med de nationella säkerhetsmyndigheterna i de berörda staterna.

Avsnitt X. Säkerhetsinspektioner. Enligt avsnitt X ska alla Natos militära och civila organ och medlemsstater som har tagit emot nukleär information i enlighet med avtalet regelbundet, minst en gång var tolfte månad, genomgå övergripande säkerhetsinspektioner i överensstämmelse med de kriterier som anges i avsnitt I punkt A i säkerhetsbilagan. Dessutom får rådet

besluta om särskilda inspektioner och utse särskilda inspektionsgrupper bestående av personal från Natos civila och militära organ och annan kvalificerad personal. Besök vid medlemsstaternas militära och civila organ ska samordnas med behöriga nationella myndigheter. Inom trettio dagar ska en skriftlig rapport över alla eventuella konstaterade brister i tillämpningen av säkerhetsbestämmelserna sändas till generalsekreteraren. Generalsekreteraren ska ställa kopior av dessa inspektionsrapporter till Förenta staternas förfogande och, där så är lämpligt, till det organ som inspekterats, den berörda nationella säkerhetsmyndigheten och de militära högkvarteren. Inom trettio dagar från mottagandet av inspektionsrapporten ska det Natoorgan eller det nationella organ som granskats lämna en redogörelse till generalsekreteraren avseende de åtgärder som vidtagits för att avhjälpa de brister som konstaterats i inspektionsrapporten. Om en olöst fråga som avser en korrigerande åtgärd efter en säkerhetsinspektion kvarstår, ska generalsekreteraren underrätta rådet och rekommendera att en särskild inspektionsgrupp utses för att undersöka frågan och rapportera till rådet.

Det har senare fattas beslut om flexibla intervall mellan säkerhetsinspektionerna genom ett protokoll om ändring av säkerhetsbilagan, som det redogörs för nedan.

Enligt 18 § i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet har en myndighet rätt att inom ramen för en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet låta representanter för internationella organisationer och organ samt för fördragsslutande stater bekanta sig med sina säkerhetsarrangemang och verksamhetsutrymmen oberoende av vad som föreskrivs om sekretessbeläggning av säkerhetsarrangemangen eller vad som bestäms eller föreskrivs om tillträde till utrymmen där sekretessbelagd information hanteras eller förvaras. Vidare ska en näringsidkare tillåta att representanter för myndigheter, internationella organ och fördragsslutande stater bekantar sig med näringsidkarens säkerhetsarrangemang och verksamhetsutrymmen, när det är nödvändigt för att uppfylla en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet.

Protokollet om ändring av säkerhetsbilagan

Parterna i Atomavtalet ansåg den 2 juni 1998 att utvecklingen av säkerheten för nukleär information kräver en ändring av frekvensen av de övergripande säkerhetsinspektionerna av alla Natos militära och civila organ och medlemsstater som har tagit emot information i enlighet med Atomavtalet.

Artikel 1. Enligt artikeln kom parterna överens om att ändra säkerhetsbilagan i enlighet med artikel 2.

Artikel 2. Enligt artikeln ändrades den första meningen i avsnitt X punkt A i säkerhetsbilagan så att säkerhetsinspektioner genomförs regelbundet, under en period som fastställs av Nordatlantiska rådet på rekommendation av Natos säkerhetskommitté.

Artiklarna 3–5. Artiklarna 3–5 innehåller bestämmelser om protokollets ikraftträdande, om meddelanden om protokollet och om undertecknande av det.

Protokollet har ännu inte trätt i kraft internationellt, men i praktiken har Nordatlantiska rådet genom de administrativa arrangemang för genomförande av avtalet som det antagit redan infört flexibla intervall mellan säkerhetsinspektionerna.

Administrativa arrangemangen för genomförande av avtalet

Syftet med de administrativa arrangemangen för genomförande av Atomalavtalet (genomförandearrangemangen) är att 1) underlätta distributionen och användningen av nukleär information (Atomalinformation) genom ändamålsenliga säkerhetsåtgärder, 2) ge anvisningar för säkerhetskyddsklassificeringen av Atomalinformation, och 3) fastställa förfaranden, funktioner och ansvar i fråga om behandling och skydd av Atomalinformation hos Natoorgan. Genomförandearrangemangen omfattar 67 punkter fördelade på tre avsnitt, samt fem bilagor. I genomförandearrangemangen föreskrivs det särskilt om distribution av Atomalinformation till och inom Nato och om skydd av sådan information. Arrangemangen innehåller närmare bestämmelser om frågor som regleras i säkerhetsbilagan till Atomalavtalet. Bestämmelserna gäller bland annat säkerhetsmyndigheternas ansvar, distribution av Atomalinformation till Nato och dess organ, registreringssystem och centralregister, säkerhetsskyddsklassificering av Atomalinformation, säkerhetsprövningar, ansvarsskyldighet, arkivering, rapportering och säkerhetsinspektioner. I bilagorna till genomförandearrangemangen föreskrivs det om förfarandena vid begäran om Atomalinformation, om centralregistren för Atomalinformation, om säkerhetsskyddsklassificering av information om kärnvapen, om särskilda restriktioner för nukleär information som härrör från Nato och om säkerhetsöverträdelser och läckor av Atomalinformation. Atomalinformationen omfattas av bestämmelserna i Atomalavtalet och Natos informationssäkerhetsavtal, om inte något annat föreskrivs i genomförandearrangemangen. Av genomförandearrangemangen följer bland annat att det undantag från säkerhetsprövning för personer i hög statlig ställning som föreskrivs i punkt 7 i bilaga C till säkerhetsbestämmelserna inte tillämpas när det gäller Atomalinformation. I genomförandearrangemangen hänvisas det även till eventuell Atomalinformation som lämnas av Storbritannien.

Genomförandearrangemangen innehåller information som är avsedd för Natos interna bruk och som har märkts som NATO UNCLASSIFIED (NU), med undantag för bilaga 3 till arrangemangen, som är säkerhetsskyddsklassificerad på nivån NATO RESTRICTED. Informationen i genomförandearrangemangen får enligt Natos säkerhetsstrategi lämnas ut endast till personer som behöver informationen (need-to-know). Genomförandearrangemangen har därför inte fogats till denna proposition. Genomförandearrangemangen har kommit till genom Nordatlantiska rådets beslut och är därmed bindande för Finland. Bestämmelserna i arrangemangen kan genomföras med stöd av ikraftträdandeförfattningarna om Atomalavtalet och ikraftträdandeförfattningarna om avtalet mellan parterna i nordatlantiska fördraget om informationssäkerhet och säkerhetsbestämmelserna. Vid anslutningen till Natos informationssäkerhetsavtal förband sig Finland till att följa säkerhetsbestämmelserna (C-M(2002)49-REV 1). Enligt punkt 7 i bilaga 1 till säkerhetsbestämmelserna ska arrangemangen för genomförande av Atomalavtalet C-M(68)41 tillämpas för att säkerställa adekvat behörighetskontroll, hantering och skydd av Atomalinformation.

Atomalavtalets förhållande till Natos informationssäkerhetsavtal

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i Natos informationssäkerhetsavtal och i de säkerhetsbestämmelser som antagits med stöd av avtalet gäller sedan den 23 augusti 2023 som lag i Finland, och de bestämmelser som inte hör till området för lagstiftningen gäller sedan den dagen som förordning.

Enligt punkt 7 i bilaga 1 till Natos säkerhetsbestämmelser (C-M(2002)49-REV1) tillämpas avtalet mellan parterna i nordatlantiska fördraget om samarbete avseende nukleär information och de administrativa arrangemangen (C-M(68)41) på åtkomst till och skydd av Atomalinformation. Bestämmelser om behandlingen av Atomalinformation finns huvudsakligen i Atomalavtalet. Enligt artikel V.1 i Atomalavtalet får det inte tillämpas ett mindre omfattande säkerhetskydd för nukleär information än det som var fastställt i Natos säkerhetsbestämmelser och andra

säkerhetsarrangemang när avtalet trädde i kraft. Utöver denna allmänna bestämmelse om förhållandet mellan avtalen finns det i Natos allmänna säkerhetsbestämmelser vissa särskilda bestämmelser om behandlingen av Atomalinformation. Sådana bestämmelser finns i säkerhetsbestämmelserna i bilaga B punkterna 4 b, 9 k och 11, bilaga E punkterna 15 och 22, bilaga H punkt 28 och ordlistan.

9 Specialmotivering till lagförslaget

1 §. Paragrafen innehåller en sedvanlig blankettlagsbestämmelse om att de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i det i Paris den 18 juni 1964 mellan parterna i nordatlantiska fördraget ingångna avtalet om samarbete avseende nukleär information ska gälla som lag, sådana som Finland har förbundit sig till dem. De bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen behandlas närmare i avsnittet om behovet av riksdagens samtycke.

2 §. Paragrafen innehåller en sedvanlig blankettlagsbestämmelse som gäller sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som inte hör till området för lagstiftningen genom förordning av statsrådet.

3 §. Paragrafen innehåller en sedvanlig blankettlagsbestämmelse enligt vilken bestämmelser om ikraftträdandet av lagen utfärdas genom förordning av statsrådet. Man behöver föreskriva om ikraftträdandet genom förordning för att lagen ska träda i kraft samtidigt som avtalet träder i kraft för Finlands del.

10 Ikraftträdande

Avtalet trädde i kraft internationellt den 12 mars 1965. För Finlands del träder avtalet i kraft den dag då Finland meddelar Amerikas förenta staters regering att Finland vill förbinda sig till bestämmelserna i avtalet. För att avtalet ska kunna tillämpas krävs det dessutom att Amerikas förenta staters kongress godkänner att avtalet tillämpas i förhållande till Finland i enlighet med 123 och 144 b § i Amerikas förenta staters kärnenergilag. Det föreslås att den lag som ingår i propositionen ska träda i kraft samtidigt som avtalet träder i kraft för Finlands del, vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet.

Protokollet om ändring av säkerhetsbilagan till avtalet mellan parterna i nordatlantiska fördraget om samarbete avseende nukleär information träder i kraft när Amerikas förenta staters regering har tagit emot ett meddelande från varje stat som är part i avtalet mellan parterna i nordatlantiska fördraget om samarbete avseende nukleär information om att de vill förbinda sig till bestämmelserna i protokollet. Protokollet har ännu inte trätt i kraft internationellt. Protokollet innehåller inga bestämmelser som hör till området för lagstiftningen och det sätts i kraft samtidigt som protokollet träder i kraft internationellt, genom förordning av statsrådet.

11 Bifall av Ålands lagting

Enligt 59 § 1 mom. i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) träder en bestämmelse i ett fördrag eller någon annan internationell förpliktelse som Finland ingår eller förbinder sig till och som innehåller en bestämmelse i en fråga som enligt självstyrelselagen för Åland faller inom landskapets behörighet i kraft i landskapet endast om lagtinget ger sitt bifall till den författning genom vilken bestämmelsen sätts i kraft.

De 27 överenskommelser om informationssäkerhet som är i kraft i Finland har inte ansetts innehålla bestämmelser som skulle falla inom landskapets behörighet och således har lagtingets

bifall inte begärts för ikraftträdandeförfattningarna. Atomalavtalet har ett mycket begränsat tillämpningsområde och innehåller enligt regeringens uppfattning inga bestämmelser som hör till landskapet Ålands behörighet och förutsätter således inte landskapets bifall i enlighet med 59 § i självstyrelselagen för Åland.

Landskapsregeringens ståndpunkt i behörighetsfrågan om informationssäkerhetsavtal beskrivs i regeringens proposition RP 4/2023 rd, s. 25 och 26. Grundlagsutskottet påpekade vid behandlingen av regeringens proposition om nordatlantiska fördraget RP 315/2022 att det utifrån tidigare praxis för godkännande av internationella avtal är möjligt att i en senare fas begära lagtingets bifall för godkännande av Natofördraget, om det visar sig nödvändigt (GrUU 80/2022 rd, s. 10).

12 Förhållande till andra propositioner

I riksdagen behandlas inte samtidigt några regeringspropositioner som hänför sig till denna proposition. Regeringspropositionen har samband med regeringens proposition om godkännande och sättande i kraft av nordatlantiska fördraget och avtalet om status för Nordatlantiska fördragsorganisationen, nationella representanter och organisationens internationella personal (RP 315/2022 rd – RSv 327/2022 rd), som överlämnades till riksdagen den 5 december 2022. Finland förband sig vid anslutningssamtalen att ansluta sig till Atomalavtalet inom 12 månader från deponeringen av Finlands anslutningsinstrument för nordatlantiska fördraget. Anslutningsinstrumentet deponerades den 4 april 2023.

Bestämmelser om informationssäkerhet för uppgifter avseende nukleär information ingår också i avtalet mellan parterna i nordatlantiska fördraget om informationssäkerhet samt säkerhetsbestämmelser (RP 4/2023 rd – RSv 4/2023 rd). Avtalet om informationssäkerhet trädde i kraft för Finlands del den 23 augusti 2023.

13 Behovet av riksdagens samtycke samt behandlingsordning

13.1 Behovet av riksdagens samtycke

Enligt 94 § 1 mom. i grundlagen krävs riksdagens godkännande bland annat för fördrag och andra internationella förpliktelser som innehåller sådana bestämmelser som hör till området för lagstiftningen. Enligt grundlagsutskottets tolkning avser riksdagens grundlagsfästa befogenhet att godkänna internationella förpliktelser alla de bestämmelser i internationella förpliktelser som i materiellt hänseende hör till området för lagstiftningen. En avtalsbestämmelse ska anses höra till området för lagstiftningen 1) om bestämmelsen gäller utövande eller inskränkning av en rättighet som är tryggad i grundlagen, 2) om bestämmelsen i övrigt gäller grunderna för individens rättigheter eller skyldigheter, 3) om det enligt grundlagen ska föreskrivas i lag om den fråga som bestämmelsen avser, 4) om det finns gällande bestämmelser i lag om den fråga som bestämmelsen avser eller 5) om det enligt rådande uppfattning i Finland ska föreskrivas om den i lag. Frågan påverkas inte av om en bestämmelse strider mot eller överensstämmer med en lagbestämmelse i Finland (GrUU 11, 12 och 45/2000 rd).

I artikel IV.3 i Atomalavtalet fastställs vad den information som erhållits med stöd av avtalet får användas till. I 6 § i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet ingår principen om ändamålsbegränsning i fråga om särskilt känsligt informationsmaterial. Artikel IV.3 hör till området för lagstiftningen.

Artikel V innehåller säkerhetskraven för nukleär information. Kraven är minst på nivån för Natos säkerhetsbestämmelser och säkerhetsarrangemang. Förpliktelserna i artikel V.1, V.4 och V.5

gäller frågor som det föreskrivs om i 6 och 7 § i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet. Bestämmelserna i artikel V.1, V.4 och V.5 hör till området för lagstiftningen.

Enligt artikel VI får Amerikas förenta stater avgöra i vilken omfattning den nukleära information som den ställt till förfogande får spridas och fastställa vilka kategorier av personer som får ges tillgång till sådan information samt införa andra sådana restriktioner för spridningen av informationen som den anser vara nödvändiga. Bestämmelserna genomförs med stöd av 6 § 3 mom. i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet. Bestämmelserna i artikeln hör till området för lagstiftningen.

Bestämmelserna i artikel VII genomförs med stöd av 6 § 2 mom. i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet. Enligt det momentet får särskilt känsligt informationsmaterial användas och lämnas ut endast för angivet ändamål, om inte den som bestämt materialets säkerhetsklass har samtyckt till något annat. Artikeln gäller också arbetsgivarens och arbetstagarens rättigheter enligt patentlagen och lagen om rätt till arbetstagares uppfinningar samt expropriation av uppfinningar till staten enligt lagen om uppfinningar av betydelse för landets försvar och skyldigheten att i första hand ansöka om patent i Finland till den del sådana uppfinningar och upptäckter kostnadsfritt ska ställas till Amerikas förenta staters regerings förfogande för försvarsändamål. Bestämmelserna i artikel VII.1 hör till området för lagstiftningen.

I artikel IX definieras kärnvapen och nukleär information. Eftersom definitionerna i artikel IX direkt eller indirekt påverkar tolkningen och tillämpningen av de materiella bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen kräver artikel IX riksdagens godkännande (GrUU 6/2001 rd).

Enligt artikel X.3 ska nukleär information som lämnas ut med stöd av avtalet dock skyddas också efter att avtalet har upphävts. Bestämmelsen har ett nära samband med andra bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen och innebär att de förpliktelser som överenskommit förblir i kraft trots att avtalet sagts upp, och därför hör också själva bestämmelsen till området för lagstiftningen.

Punkt A i avsnitt I i säkerhetsbilagan till avtalet innehåller minimikraven för skydd av nukleär information, som är minst lika omfattande som bestämmelserna i handlingen C-M(55)15 (final), vilken har ersatts med handlingen C-M(2002)49-REV 1. För de bestämmelser i Natos säkerhetsbestämmelser som hör till området för lagstiftningen har riksdagens godkännande begärts i regeringens proposition RP 4/2023 rd. Punkt A i avsnitt I i säkerhetsbilagan hör till området för lagstiftningen.

Enligt punkt E i avsnitt I i säkerhetsbilagan ska tillgång till nukleär information begränsas till de medborgare i Natos medlemsstater för vilka ett säkerhetsintyg har utfärdats i enlighet med avsnitt II i bilagan och vars arbetsuppgifter kräver tillgång till informationen. Genomförandet av bestämmelsen kan ske med stöd av 7 § i statstjänstemannalagen och 3 § 9 a-punkten i säkerhetsutredningslagen. Punkt E i avsnitt I hör till området för lagstiftningen.

Avsnitt II i säkerhetsbilagan innehåller bestämmelser om förutsättningarna för utfärdande av säkerhetsintyg, förfarandet vid upprättande av intyg, registrering av säkerhetsprövningar och samarbete mellan säkerhetsmyndigheterna. Bestämmelser om detta finns i 11, 14 och 16 § i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet och i 11, 23 och 32 § i säkerhetsutredningslagen. Avsnitt II i säkerhetsbilagan hör till området för lagstiftningen.

Avsnitt IV i säkerhetsbilagan innehåller bestämmelser om märkning, registrering, återgivning, utdrag och översättning i fråga om nukleär information. Enligt 9 § i lagen om internationella förpliktelser ska när särskilt känsligt informationsmaterial produceras, kopieras, översänds, distribueras, lagras, utplånas eller hanteras i något annat avseende det sörjas för att materialet skyddas på ett sätt som motsvarar säkerhetsklassen. Punkterna B, D och E i avsnitt IV i säkerhetsbilagan hör till området för lagstiftningen.

I avsnitt VI i säkerhetsbilagan föreskrivs det om saknade handlingar, genomförda utredningar och förebyggande åtgärder samt rapportering om kompromettering av informationen. Bestämmelser om detta finns i 19 § i lagen om internationella förpliktelser som gäller säkerhet. Punkterna A.3 och B i avsnitt VI i säkerhetsbilagan hör till området för lagstiftningen.

Avsnitt VIII i säkerhetsbilagan innehåller bestämmelser om skyldigheten för företag som behandlar nukleär information att iaktta bestämmelserna i säkerhetsbilagan. Bestämmelser om detta finns i 6 och 7 § i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet. Avsnitt VIII i säkerhetsbilagan hör till området för lagstiftningen.

Avsnitten IX och X i säkerhetsbilagan innehåller bestämmelser om kontinuerlig översyn av säkerhetssystem och säkerhetsinspektioner. Bestämmelser om besök av representanter för internationella organ och för fördragsslutande stater finns i 18 § i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet. Avsnitt IX och X i säkerhetsbilagan hör till området för lagstiftningen.

Protokollet om ändring av säkerhetsbilagan anses inte innehålla bestämmelser som kräver riksdagens samtycke. Protokollets text har dock tagits in som bilaga till regeringspropositionen för tydlighetens skull.

Genomförandearrangemangen i anslutning till Atomalavtalet innehåller information som är avsedd för Natos interna bruk och som har märkts som NATO UNCLASSIFIED (NU), med undantag för bilaga 3 till arrangemangen, som är säkerhetsskyddsklassificerad på nivån NATO RESTRICTED. Texten till genomförandearrangemangen har inte fogats till denna regeringsproposition och de anses inte innehålla bestämmelser som förutsätter riksdagens samtycke. Vid anslutningen till Natos informationssäkerhetsavtal förband sig Finland till att följa säkerhetsbestämmelserna (C-M(2002)49-REV 1). Enligt punkt 7 i bilaga 1 till dem ska på adekvat behörighetskontroll, hantering och skydd av Atomalinformation tillämpas genomförandearrangemangen för Atomalavtalet C-M(68)41.

13.2 Behandlingsordning

I avtalet mellan parterna i nordatlantiska fördraget om samarbete avseende nukleär information fastställs de regler enligt vilka Natos medlemsstater ska behandla säkerhetsskyddsklassificerad information som innehåller nukleär information. Det är fråga om särskilda bestämmelser i förhållande till den allmänna lagstiftning som gäller offentligheten för de nationella myndigheternas handlingar. Enligt 12 § i grundlagen är myndigheternas handlingar offentliga, om inte offentligheten av tvingande skäl särskilt har begränsats genom lag. Avtalet innehåller sådana i 12 § i grundlagen avsedda bestämmelser genom vilka offentligheten begränsas av tvingande skäl.

Internationella överenskommelser om informationssäkerhet är ett etablerat sätt att reglera utbytet av säkerhetsklassificerad information mellan Finland och någon annan stat eller internationell organisation. Finland har för närvarande 27 gällande överenskommelser om informationssäkerhet som riksdagen har godkänt med enkel majoritet och behandlat lagarna om sättande i kraft av dem i vanlig lagstiftningsordning. Riksdagen har i nämnda ordning också godkänt avtalet

mellan parterna i nordatlantiska fördraget om informationssäkerhet samt de säkerhetsbestämmelser, enligt vilka genomförandearrangemangen för Atomalavtalet ska tillämpas för att säkerställa adekvat behörighetskontroll, hantering och skydd av Atomalinformation.

Eftersom Atomalavtalet inte innehåller bestämmelser som gäller grundlagen på det sätt som avses i 94 § 2 mom. eller 95 § 2 mom. i grundlagen, kan avtalet enligt regeringens uppfattning godkännas med enkel majoritet och förslaget till lag om sättande i kraft av avtalet godkännas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm 1

Med stöd av vad som anförts ovan och i enlighet med 94 § i grundlagen föreslås det att riksdagen godkänner det i Paris den 18 juni 1964 mellan parterna i nordatlantiska fördraget ingångna avtalet om samarbete avseende nukleär information.

Kläm 2

Eftersom avtalet innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen, föreläggs riksdagen samtidigt följande lagförslag:

Lag

om avtalet mellan parterna i nordatlantiska fördraget om samarbete avseende nukleär information

I enlighet med riksdagens besluts föreskrivs:

1 §

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i det i Paris den 18 juni 1964 mellan parterna i nordatlantiska fördraget ingångna avtalet om samarbete avseende nukleär information ska gälla som lag, sådana som Finland har förbundit sig till dem.

2 §

Bestämmelser om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som inte hör till området för lagstiftningen utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 §

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

Helsingfors den 20

Statsminister

Petteri Orpo

Utrikesminister Elina Valtonen

Avtalstext

Click or tap here to enter text.
Click or tap here to enter text.